

Kerületi és községi

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 8

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Kerületi és községi 8-10. 8-82

Kerületi és községi

egyedőre 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Kerületi és községi

minden nap, hétfőn és

szombatnapokon 2

NAPILÓ

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. SZEPTEMBER 7.

243. SZAM

SZOMBAT

Nagy lelkesedéssel ünnepelte az ország
a trónörökös Öfensége születésnapját

Unnepségek Beogradban és a Vajdaság városaiban

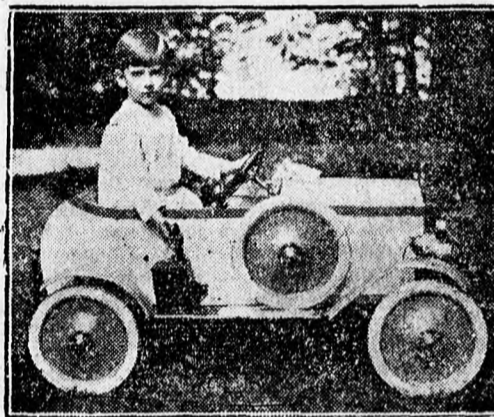
Öfensége Petár trónörökös hatodik születésnapját bensőséges örömmünneppé avatta az ország népe. Pénteken a délelőtti órákban Jugoszlávia valamennyi hely-

lökkel díszítették fel, a templomokban pedig istentiszteletek voltak, amelyekben nagyszámu előkelő közönség vett részt. A püspöki templomban dr. Csirics Irenej püspök mondott hatásos ünnepi beszédet.

Az istentisztelet után a tartalékos tisztek tisztelő

látogatáson jelentek meg Djokics Gyura tábornok-hadseregparancsnoknál. A tábornok ezután szemlélet tartott a katonaság felett és a csapatok díszmenetben vonultak el a tábornok előtt.

Öfelsége Petár trónörökös születésnapját Szentán is ünnepélyes keretek között ülte meg a lakosság. A házakat fellobozózták és valamennyi felekezet templomában ünnepi istentiszteleteket tartottak. A görögkeleti templomban Berics Beriszáva plébános celebrálta a misét, Prekalszki Milos esperes-plébános pedig szentbeszéd keretében méltatta a nap jelentőségét. A római katolikus templomban dr. Nacsá Lajos felsővárosi plébánoshelyettes adta az istentiszteletet, a zsidótemplomban pedig Schweiger Hermann főrabbi mondott ünnepi beszédet.



Öfensége Petár trónörökös

ségében zárva tartották az üzleteket, fellobozózták a házakat és minden felekezet templomában hálaadó istentiszteleteket tartottak. A jugoszláv trón ifjú várományosának hatodik születésnapján hatványozottan száll az ország szeretetének melege a felséges királyi pár és a fenkölt királyi család felé. A Vajdaság egyes helységeiben tartott születésnap ünnepségekről a következő tudósítások számolnak be:

Öfelsége Petár trónörökös születésnapját Szuboticán ünnepélyes keretek között ülték meg. Az örömmünnepet csütörtökön este tizenegy ágyulövés jelezte a tűzérési laktanyából. Csütörtökön este a Tiszti Ötthonban bajtársi összejövetel volt, amelyen számosan jelentek meg. Pénteken reggel ugyancsak tizenegy ágyulövés adott jelt arról, hogy az ünnepek megkezdődtek. A laktanyákban mindenütt ünnepélyeket rendeztek, amelyekben a tartalékos tisztek egyenruhában vettek részt.

Pénteken délelőtt minden felekezet templomában ünnepi istentiszteletet tartottak. Reggel nyolc órakor a görögkeleti templomban, háromnegyed kilenc órakor a római katolikus templomokban, tíz órakor pedig a zsidó templomban, valamint a többi felekezet templomában tartottak hálaadó istentiszteletet. Az üzletek délelőtti tízórától tízenöt óráig zárva voltak és a házakat mindenütt fellobozózták.

Mint Beogradból jelentik, a trónörökös születésnapját gyönyörű napfényes időben ünnepelte meg a főváros lakossága. A lobogódiszba öltözött uccákon már a kora reggeli órákban nagy tömeg hullámzott. Tíz órakor bezárták az üzleteket, mindenütt megállt a munka és ünneplőruhába öltözött embersokaság igyekezett az egyes felekezetek templomai felé, ahol hálaadó ünnepi istentiszteleteket tartottak. A Szaborna erkvában délelőtti tizenegy órakor kezdődött az ünnepi mise, amelyet Dimitrije patriárka celebrált nagy papi szegéllyel. Öfelsége Alekszandar királyt Pekics Antonije ezredes képviselte az ünnepi istentiszteleten, amelyen a főváros legelőkelőbb személyiségei jelentek meg. A katolikus templomban Rodics Rafael érsek celebrálta a misét. Ezenkívül a főváros valamennyi templomában tartottak a délelőtti órákban istentiszteleteket.

Szombori jelenés szerint ott szintén nagy ünnepek keretében ülték meg Öfelsége Petár trónörökös születésnapját. A város zászlódiszt öltött, az üzletek délelőtti zárva voltak, a templomokban pedig ünnepi istentiszteleteket tartottak. Este a Tiszti Ötthonban nagyszerű koncert volt, amelyen a katonazenekar is közreműködött.

Noviszadon az ünnepek már csütörtökön este megkezdődtek. A városháza ablakait kivilágították és az egész épület fényárban uszott. A petrovradini várból ágyulövések hallatszottak. Pénteken reggel ugyancsak ágyulövések jelezték az ünnepet. A házakat zász-

Henderson bizalmatlanságot nyilvánított a népszövetségi igazgatás mód-szereivel szemben

Az angol külügyminiszter határozati javaslatot terjesztett elő a titkári hivatal működésének revíziójáról

Genfből jelentik: A Népszövetség pénteki közgyűlésén az elnöki bejelentések után Prokope finn delegátus szólalt fel az évi jelentés általános vitájához. Annak a nemzetközi egyezménynek a jelentőségét fejtegette, amely a megadott vagy a megtámadás veszélyének kitett államok számára biztosítja a többi nemzetek pénzügyi támogatását. Bejelentette, hogy Finnország minden fenntartás nélkül, teljes egészében hozzájárul a döntőbíráskodásról szóló általános okmányhoz, amelyet a Népszövetség múlt évi közgyűlése dolgozott ki. Itt kitért a finn kormány arra a régebbi indítványára, hogy a döntőbíráskodás felé felelősséget, illetve felülvizsgálati fórumot létesítsenek, hogy biztosíték legyen az esetleges bírói tévedések kiküszöbölésére. Véleménye szerint a hágai állandó nemzetközi bíróságot kellene felruháznai a felelősséget viselő fórum hatáskörével.

Prokope beszéde után a pénteki közgyűlés eseményeként Henderson angol külügyminiszter szólalt fel. Vilháros tapsok között lépett az angol külügyminiszter a szószeke.

Beszéde bevezető részében arról szölt, hogy a Népszövetség nemes hivatása, hogy az erösök alkalmazása helyébe a népek megértését juttassa. Ezután részletesen foglalkozott a hágai értekezlettel és nyomatékkal mutatott rá arra, hogy a Rainavidék kiürítésének rendezése valamennyi érdekelt állam közös munkája volt. Hága oly feladatot oldott meg — mondotta — amelynek a Népszövetség valamennyi tagállamára nézve nagy fontossága van.

Hágaiban megtörtént az utolsó lépés a világ-háború teljes likvidálására.

A Népszövetség belső ügyeinek tárgyalására tért ezután át.

Kifogásolta elsősorban a titkári hivatal működését, amely szerint nem felel meg a követelményeknek.

Ha a Népszövetség titkársága — mondotta — a béke érdekét akarja szolgálni, akkor ennek minden képviselője a világ gondjait kell, hogy a szíven viselje, nem a saját államának gondjait. A titkári hivatal sok tagja csak a saját államával törődik, holott elsősorban a világgal szemben kellene teljes lojalitást tanúsítaniok. A mai állapot teljesen lehetetlen.

Henderson a közgyűlési tagok élénk helyeslése mellett határozati javaslatot nyújtott be, amelyben bizalmatlanságot nyilvánított a Népszövetség jelenlegi igazgatásának mód-szereivel szemben.

A határozati javaslat szerint a titkárságnak csak egy célt szabad szem előtt tartani: a Népszövetség szellemének feltétlen tisztelését. A Népszövetség tisztviselőinek a Népszövetség szellemét kell szolgálniok és semmi mást.

Vilháros tetszés között beszélt Henderson arról, hogy

Kínát szerephöz kell juttatni a Népszövetség életében.

Beszéde további folyamán Macdonald beszédéhez kapcsolódva, kijelentette, hogy nagy jelentőséget tulajdonít az általános döntőbíráskodásnak, amely a nemzetközi ellentétek békés elintézését teszi lehetővé.

A döntőbíráskodás eszméje azonban csak akkor valósulhat meg, ha a népek szelleme és felfogása megváltozik és egyetlen nemzet sem tartja tekintélye csorbulásának, ha valamely nemzetközli vitát döntő bíróság elé bocsátanak.

Az angol delegáció nagy örömmel hallotta a közgyűlésen elhangzott nyilatkozatokat, amelyek újabb államok csatlakozását jelentik be a hágal döntőbíráskodás fakultatív záradékához. A közelezi döntőbíráskodás elfogadása értékes eleme a biztonság megeremtésének.

Nagy tetszés mellett fejtegette Henderson, hogy a háború megakadályozására szolgáló gépezet egyáltalában nem működik.

Az angol külpolitika új irányának bejelentése az, hogy

az angol kormány hajlandó általános népszövetségi konferencia összehívására, illetve olyan egyezmény megkötésére, amely ténnyé változtatja a finneknek azt a régi javaslatát, hogy a Népszövetség tagállamainak nemcsak joguk van, hanem kötelességük is a megtámadott államoknak pénzügyi segílyt nyújtani.

Hasonló eréllyel támogatja a németek régi indítványát, amely arra irányul, hogy a Népszövetség tegyen erőlyesebb intézkedéseket a háború megakadályozására és ne csak a háború kitörése után kezdje meg közvetítése akcióját, hanem ezt megelőzően is, hogy a háború kikerülhető legyen.

A leszerelés kérdésében egyetért Briand francia miniszterelnökkel, hogy csupán az őszinte és hátsó gondolatok nélküli együttműködés biztosítja a gyakorlati és mielőbbi eredményt. Ha újabb háborúra kerülne a sor, ennek borzalmait felmúlúnának minden eddigi háborus borzalmakat. Mindent el kell követni tehát, hogy a háború lehetőségét is megakadályozzák. Nagybritannia teljes erővel vesz részt az erre irányuló tevékenységben, kijelenti, hogy

a döntőbíráskodás kötelezővé tétele és a leszerelés megvalósítása a legfőbb garanciája az államok biztonságának.

Csatlakozik ahhoz a felfogáshoz, hogy a Kellog-paktum szükségessé teszi a népszövetségi alapokmány egyes rendelkezéseinek módosítását. A Kellog-paktum aláírói ünnepélyes kötelezettséget vállaltak, hogy soha nem nyulnak a háború eszközeihez. Ezzel szemben a népszövetségi alapokmány bizonyos tekintetben nyitva tartja a háború lehetőségét. A Népszövetségnek egyik legsürgösebb és legfontosabb feladata: megeremteni az összhangot az alapokmány és a Kellog-paktum között.

Anglia a közelezi döntőbíráskodási szerződés aláír-

sával megtette az első lépést, most meg akarja valószínűsíteni az általános nemzetközi leszerelési egyezményt is.

Henderson beszéde nagy hatást tett. Általános az a vélemény, hogy a munkáspárti kormány megalakulása óta most először nyilatkozott külpolitikájának



Scialoja,

olasz delegátus, a népszövetségi alkotmányalkotói bizottság elnöke



D'Sullivan,

ír delegátus, a szövetségi bizottság elnöke

alapelveiről és hogy az angol kormány jövődől külpolitikája nem lesz hatás nélkül a többi európai állam külpolitikájának kialakulására sem.

Lelkességgel ír a francia sajtó Briand genfi békebeszédéről

Párisból jelentik: A sajtó egy része nagy lelkesedéssel fogadja Briand beszédét.

A *Matin* szerint nemcsak beszéd volt, hanem cselekedet és most már mindenki elvárja a francia miniszterelnöktől, hogy a Népszövetséget tovább vezesse az általa kijelölt uton. Ez annál természetesebb, mert a Népszövetség egy része — a németek és az angolok — nem óhajtják, hogy a Népszövetségből konkrét hatalom legyen. A legyőzött államok általában csak addig tartják hasznos intézménynek, amíg arra szolgálnak, hogy a legyőzöttek és a győzők között az egyenlőséget visszaállítsa.

A *Petit Journal* így ír: A tegnapi nap úgy Európa, mint a Népszövetség történetében határnap volt. Briand egy csapással visszaadta a Népszövetséget az első évek ragyogásának és életképességének.

Briandnak természetesen nem az a szándéka, hogy

szónoki babérait pihenjen. Addig fogja ütni a vasat, amíg meleg. Mihelyt Macdonald és Henderson elvi hozzájárulását elérte, hétfőn vagy kedden összehívja a Genfben időző külügyminisztereket, hogy megalkossa az *Európai Egyesült-Államok tervének* kidolgozására a tanulmányi bizottságot, mert a következő tanácsülésen már kész javaslatokkal akar megjelenni.

A szélső jobboldali sajtó némi hűvösséggel fogadja a beszédet, amelynek szónoki díszlet — az *Echo de*



Motta,

václavi delegátus, a technikai bizottság elnöke



Graf Molke,

dán delegátus, a pénzügyi bizottság elnöke

Paris szerint — úgy hozzátartoznak a Népszövetség stílusához, mint a csúcsivék a középkori katedrálisokhoz.

Macdonald Párisban

Macdonald pénteken reggel hét órakor megérkezett Párisba és a pályaudvaron az angol nagykövetség megbízottja fogadta Macdonald leányával autómobilban a le bourgeti repülőtérre ment és felszállt a London felé induló gépbe.

Jugoszlávia bekerül a Népszövetségi Tanácsba

Genfből jelentik: A Népszövetségi Tanács új tagjait hétfőn választja meg a Népszövetség közgyűlése. Minden valószínűség szerint Lengyelország újból bekerül a Népszövetségi Tanácsba. A kisantantot a jövőben Románia helyett Jugoszlávia fogja a tanácsban képviselni.

Nagy érdeklődés mellett tartották meg a noviszadi országos katonai repülőversenyt

Mrák Iván százados és Mandásovics Milán hadnagy nyerték el Öfelsége arany serlegét

Noviszadról jelentik: Pénteken, Öfelsége Petár trónörökös születésnapján tartották meg Öfelsége Alekszandár király aranyserlegéért az országos katonai repülőversenyt. A verseny startja reggel öt órára volt kitűzve, de még sötét éjszaka volt, amikor már megindult a közönség zarándoklása a repülőtérre. A repülőtérén már fél ótkor minden előkészület megtörtént. A főhangár előtt, amelyet *Vukosavljevics* Brankó őrnagyról neveztek el, bonyolódott le a verseny rendezése. Maga a hangár zászlódiszben pompázott, hatalmas belseje ez alkalomból ki volt irtítva és csak zászlók és díszítések jeleztek, hogy erre a napra ünnepi köntöst öltött. A hangár tetején elhelyezett hajóparancsnoki-hídsterü konstrukcióban foglalt helyet a verseny zsürije, élén *Zsivkovic* Sztankó őrnaggyal, a zsüri elnökével, továbbá a zsüri tagjai: *Zsivanovic* őrnagy, *Sztanolevics* Szrbobrán, katonai mérnök, *Szavics* őrnagy, az első repülőezred ideiglenes parancsnoka, *Djurics* Ljuba őrnagy, a petrovaradini meteorológiai intézet parancsnoka, *Fizir* mérnök, az ismert repülőgépkonstruktor és *Lukinovic* százados.

Reggel félöt órakor már mindenki a helyén volt. *Zsivkovic* Sztankó őrnagy a főhangár tetején levő parancsnoki hidról hatalmas megafonnal osztogatta parancsait. A főhangárhoz 4.45 órakor megérkezett *Sztanajlovics* Radisláv tábornok, repülőparancsnok, akit *Simovic* Dusan tábornok, a főparancsnok helyettese fogadott, majd *Popovic* Voja százados, a technikai osztály főnöke az egész repülőverseny főrendezője tett jelentést a tábornoknak.

A repülőgépek indulásra készen sorakoztak fel. Az első sorban a tizenkét iskolagép, mögöttük azok a vadászgépek, amelyek a verseny elindítása után légi mutatványokat fognak a közönségnek bemutatni. A baloldalon a hat vadászpilóta, amelyek a vadászversenyben vesznek részt, míg a mögöttük felsorakoztatott hat vadászgép a verseny elindítása után ugyancsak légi mutatványok bemutatására szolgált.

A hadigépek és a vadászgépek versenyének startját *Uzelac* Theo őrnagy, a kiváló pilóta intézte, míg az iskolagépek versenyének starterje *Schwartz* őrnagy volt.

Pont öt órakor *Zsivkovic* Sztankó őrnagy, a parancsnoki hidról megafonnal adta ki a rendeletet: — Az első számú gép indítsa meg a motorját.

Pillanatok alatt katonák kapaszkodtak a propeller lapátjaiba, megforgatták és az 1-es számú *Potez 25*, (Hispano 450 lóerős motorral) gyártmányu repülőgép pilótája *Kratochwill* Ferenc másodosztályu százados és a gép megfigyelője *Marko* Konrád főhadnagy barna repülődresszben máris felkapaszkodtak gépükre és helyet foglaltak ülésükön. A megafon ismét megszólalt: — A 2-es számú gép indítsa meg a motorját.

Ugyanekkor *Popovic* Voja százados, a verseny főrendezője jelt adott és *Kratochwill* kapitány 1-ső sz. repülőgépe 50 méterre a vonal előtt felállott, *Uzelac* őrnagy pedig óráját nézve lecsapta a magasra felcsemelt zöld zászlót. A repülőgép hatalmas sebességgel megindult és már száz méterrel a start után a magasba emelkedett, kevéssel utóbb pedig eltűnt a nyugati irányban.

Abban a pillanatban, hogy az 1-ső számú kétfedelű hadigép elindult, a repülőtér jobb szélén *Schwartz* őrnagy jelt adott az 1-ső számú iskolagép elindítására, 5.05 órakor ez a gép is a magasba emelkedett. Öt perccel később ismét egy hadigép indult és azonnal öt-öt perces időközökben indítottak egy hadigépet, illetve iskolagépet. A tíz hadigép és a tizenkét iskolagép elindítása után került sor a hat vadászgép elindítására. Ezek is öt-öt perces időközökben indultak. A hadigépek közül két *Potez 25* és 8 *Breguet XIX* gyártmányu, három gép 450—450 lóerős Hispano, hat gép 450—450 lóerős Laurain és egy gép 550 lóerős Renault motorral felszerelve. Az iskolagépek kivétel nélkül *Henriot*-t, a vadászgépek pedig *Devaunit* gyártmányuak, három közülük 300-as Hispano és három 420-as Jupiter motorral felszerelve.

Valamennyi repülőgép elindítása simán és a legkisebb incidens nélkül ment végbe. A katonazenekar minden repülőgép elindításánál indulót játszott.

Dr. *Borota* Branisláv polgármester félhat órakor jött ki a repülőtérre és *Sztanajlovics* és *Simonovic* tábornokok társaságában végignézte a repülőgépek startját. Reggel hat órakor, amikor már az utolsó

versenygép is elhagyta a repülőtér, utnak indították a légi mutatványokra kijelölt repülőgépeket. Elsőknek a megfigyelőgépek csoportrepülését mutatták be. Ezt követte a vadászlőörgépek, majd az iskolagépek csoportrepülése. Rendkívül érdekes látványt nyújtott a kétfedelű és egyfedelű hadigépek légi harca. Ezután ismét katonai repülőmutatványok következtek.

A következő versenyszám az akrobatika volt. Négy repülőgép a legvakmerőbb és hihetetlennek látszó akrobatikai mutatvánnyal szórakoztatta a közönséget, amely visszafojtott lélegzettel nézte a nyalkató bravurokat. Az akrobatikai mutatványok a legesélyesebb baleset nélkül zajlottak le. Ezután a precíz leereszkedést mutatták be több géppel, majd azt, hogy miként történik ellenséges ballonok lövetése és ezt követte a repülőtér felett megtartott gyorsasági verseny. A győztes repülőgép közel 200 kilométeres gyorsasággal ért be elsőnek. A repülőgépekről előtérnyél ugrottak ki a pilóták és valamennyi előtérnyélű kifogástalanul sikerült.

A légi mutatványok sorozatát a vítézi gyakorlatok fejezték be, amelyekben az első repülőgép teljes legénysége vett részt. A katonák szerzetnagyközlakat mutattak be, majd az első repülőezred fűtőcsapata barátságos mérkőzést rendezett a petrovaradini futbalcsapattal. A mérkőzést a noviszadi katonai csapat nyerte meg.

A műsor utolsó száma sorsolás volt. Öt dinárért lehetett egy sorsjegyet kapni és a nyertes sorsjegyek tulajdonosai ingyen repülhettek egy katonai repülőgépen a városban. A befolyt összeget az elhunyt repülő-tisztek hátramaradtjait javára fordítják.

A repülőverseny este nyolc órakor a következő eredménnyel ért véget:

A hadigépek-versenye, táv: Noviszad—Zagreb—Ljubljana—Maribor—Szarajevó—Szkoplje—Nis—Beograd—Noviszad 1640 kilométer. 1. *Mrák* Iván százados pilóta és *Mandásovics* Milán hadnagy megfigyelő, akik Öfelsége aranyserlegét kapták. 2. *Jovanovic* Sztvoletik őrmester-pilóta és *Velickovic* Velimir megfigyelő hadnagy, aki a noviszadi Aero Klub második díját kapták. Mind a két győztes gép *Breguet XIX* típusu.

Vadászgépek-versenye, táv: Noviszad—Bród—Szarajevó—Nis—Szkoplje—Pozserovac—Beograd—Noviszad 1301 kilométer. Az első díjat a hadügyminiszter díját *Rapaics* Jován hadnagy kapta, második lett *Tihomirov* Vladimir főhadnagy lett, aki az Aero Klub díját kapta. Mind a két gép *Devoitin* típusu.

Iskolagépek-versenye, táv: Noviszad—Bjelina—Szarajevó—Nis—Beograd—Noviszad 838 kilométer. Először lett *Visevics* Jován főhadnagy *Henriot* géppel és megkapta a repülőparancsnokság díját. Második *Blesics* Radohub főhadnagy (Aero Klub díja). Harmadik *Fanel* Brankó főhadnagy (Aero Klub díja).

Major József

Hetven ház az összes gazdasági épületekkel együtt leégett Námestón

Egy virágzó szlovenszkói városka pusztulása

Zsolnárról jelentik: Borzalmas tűzvész pusztított az Árvavölgy egyik legvirágzóbb városkájában, Námestón. A tűz eddig ismeretlen okokból a község közepén egy gazdasági épületben keletkezett. A nagyreszt régi zsindellyel fedett házak során pillanatok alatt végig rohantak a lángnyelvek és delután két órakor már ötven ház állt lángokban.

A szomszédos községekből, Trstenáról, Tvrdosinból, Árvaváraljáról, sőt a távolabbi Alsókubinból teljes készenlétben kivonult a tűzoltóság és az alsókubinai táborból egy katonai segédcsoport is Námestóra sietett. Mindez azonban nem segített, mert a nagy szárazság miatt óriási vízhányó volt és a tűzifecsken-dőket nem lehetett használni és még a késő éjjeli órákban is egész uccasor égett. Csak kedden hajnalban sikerült a tüzet annyira lokalizálni, hogy a városka főterére át ne csapjen. De így is több mint hetven lakóház és az összes gazdasági épületek a lángok martalékává váltak.

A námestói gazdáknak csaknem egész betakarított termésé elpusztult, ezenkívül igen sok szarvasmarha és kisebb háziállat a lángok martaléka lett.

A városka vezetősége távirati uton hívta fel a kormányt, hogy azonnal nyújtson segítséget a károsultaknak, akik a legnagyobb nyomornak néznek elébe. Ugyancsak távirati uton felkérték Szlovenszkó emberbaráti testületét, hogy indítsanak országos gyűjtést.

**ABÁCSMEGYEI
NAPLÓ-RA**
bármelyik naptól kezdve
lehet előfizetni s az
előfizető részéről a
könyvkedvezményekben

Dr. Stampar Andrija közegészségügyi segédminiszter Szuboticán

A segédminiszter meglepette a szubotici egészségügyi intézményeket

Dr. Stampar Andrija közegészségügyi segédminiszter pénteken délelőtt tizenegy óra ötvenöt perckor a beogradi gyorsvonattal dr. Markovics Lázár noviszadi egészségügyi főinspektor társaságában Szuboticára érkezett. A segédminiszter megérkezése után felkereste palicsi villájában dr. Pavkovic Milutin városi tisztifőorvost.

A segédminiszter utjáról a hatóságoknak sem volt előzetes tudomásuk és ezért hivatalos fogadtatás nem volt.

A segédminiszter a noviszadi egészségügyi főfelügyelővel pénteken délután meglátogatta a kórházat, ahol dr. Ivančević Pájo igazgató-főorvos kalauzolta a segédminisztert. A miniszter meg volt elégedve tapasztalataival, de kijelentette, hogy sürgősen szükségesnek tartja a kórház megnagyobbítását és modernizálását, amit egyébként a bácskai tartomány tervbe vett. A kórházból a segédminiszter az állami ambulanciára ment, ahol dr. Markovics Danilo igazgató-főorvos lo-

gatta. A segédminiszter hosszabb ideig tanulmányozta az állami intézmény működését. Dr. Stampar Andrija kijelentette, hogy a legteljesebb mértékben meg van elégedve az ingyenes ambulancia működésével, amelyet dr. Markovics Danilo igazgató ernyedetlen munkája emelt ilyen magas színvonalra és népszerűsége és biztosította az intézet vezetőségét az állam hathatósabb anyagi támogatásáról.

A segédminiszter meglátogatta még az állami bakteorológiai intézetet, ahol dr. Szimics igazgató kalauzolta. A bakteorológiai intézetből a gyermekmenhelyre ment a bizottság, amelyhez dr. Jeremic Risza vasuti főorvos is csatlakozott. A menhelyen Rajes Nenád igazgató mutatta be az intézetet a segédminiszternek, aki elismeréssel nyilatkozott észleleteiről. Dr. Stampar Andrija segédminiszter meglepette még a többi egészségügyi intézményeket is, majd a délutáni vonattal Noviszadra utazott ahol rövidebb ideig fog tartózkodni.

A szovjet hajóhada tüntetően gyakorlatozott a Fekete tengeren

Egy volt román káplár a szovjethadsereg főparancsnoka

Bukarestből jelentik: A Regele Carol nevű személyszállító gőzös kapitánya részletes jelentést tett a hadügyminisztériumban arról, hogy több orosz hadihajó a Fekete-tengeren hadgyakorlatokat folytat. Ezek a gyakorlatok román vizeken mentek végbe. A szovjet hajóraj a múlt héten meglátogatta Konstantinápolyt és több napig a Dolma-Bagec palotával szemben a konsztantinápolyi kikötőben tartózkodott. A látogatás

után az orosz hajóraj folytonos gyakorlatozás közben Odessza felé indult el.

Az orosz vezérhajón tartózkodik Frunza tábornok, a szovjet hadsereg főparancsnoka is. Ezt a körülményt Bukarestben tüntetésnek tekintik és élénken kommentálják, hogy a román származású kommunista tábornok, aki a román hadseregben állítólag káplár volt, a Fekete tengeri gyakorlatokon szintén résztvevett.

235.000 dinár elsikkasztásával vádolnak egy szubotici magántisztviselőt

Egy fiatalasszony bünvádi feljelentést tett Löwy Endre ellen, aki megszökött az elszámolás elől

Az ügyészség elrendelte Löwy Endre körözését

Nagyszabású bűnügy foglalkoztatja néhány nap óta a szubotici rendőrséget. Dr. Kovács Károly szubotici ügyvéd Sztipics Terézia és Sztipics Péter szubotici lakosok nevében

feljelentést tett a szubotici rendőrségen Löwy Endre, a szubotici márványipar részvénytársaság tisztviselője ellen,

aki a feljelentés szerint 230.000 dinár elsikkasztása után megszökött Szuboticáról.

A feljelentésben, amelyet Miatov Tosa rendőrkapitánynak, a bűnügyi osztály jelenlegi vezetőjének nyújtott be dr. Kovács Károly, részletesen ismerteti az ügy előzményeit.

Sztipics Teréz tizenkilencéves szubotici leány fivérével, Sztipics Péter huszonhároméves exportakadémiai hallgatóval elhált szüleitől nagy vagyont örökölt. A fiatal leány hónapokkal ezelőtt megismerkedett Löwy Endrével. A leány később férjhez ment egy szubotici emberhez, de a házasságot nem sokára felbontották és a leány, aki a házasságkötéssel nagykorúvá lett, ettől az időtől kezdve szabadon rendelkezhetett vagyonával. Sztipics Teréziának földjén kívül nagy háza volt Szuboticán. Löwy Endre a feljelentés adatai szerint a múlt év júliusában azt ajánlotta Sztipics Teréziának, hogy adja el házát és az érte kapott összegből kezdjen valamilyen üzletet. Löwy kész tervvel lépett a fiatal asszony elé, akinek azt indítványozta, hogy alapítsanak autótaxi vállalatot, építsenek modern garázst, mert a mai fejlődő korban ez a legjobban jövedelmező üzlet.

Sztipics Terézia 200.000 dinárért eladta a Szegedi-szőlőkben levő házát és a pénzt átadta Löwy Endrének,

hogy abból csinálja meg az üzletet. Löwy a Paja Kundzics ucca végén megvett egy üres telket, tervet készített és néhány hét múlva a telken már fel is épült a modern garázs. Ezután két új Renault gyártmányú autót vásároltak és megkezdtek az autófuvározási üzletet.

Sztipics Terézia és Löwy között megállapodás tört létre, amelynek értelmében

Löwy köteles Sztipics Teréziának, mint üzletársrának havonta 2500 dinár haszonrészese-dést fizetni

függetlenül attól, hogy a vállalkozás jövedelme megengedi-e ezt. Sztipics Terézia nem sokkal ezután Bécsbe utazott fivéréhez, aki szintén tudott erről az üzletről és ő maga is

átalott 35.000 dinárt volt iskolatársának, Löwy Endrének,

hogy fektesse bele az új vállalkozásba, amelynek így ő is társtulajdonosa lett.

Sztipics Terézia Bécsben töltötte az év nagy részét és minden hónapban pontosan megkapta Szuboticáról a megállapodásban kikötött 2500 dinár haszonrészese-dést. Augusztus elején, miután Sztipics Péter befejezte tanulmányait, hűgával együtt visszatért Szuboticára és itt értesültek arról, hogy

az autótaxi vállalat már régen megszűnt.

Sztipics Terézia felkereste Löwy Endrét és felvilágosítást kért tőle. Az asszony semmit sem tudott a vállalat megszűnéséről annál kevésbbé, mert még augusztus elején is pontosan megkapta a 2500 dináros részese-dést. Nagy volt a meglepetése, amikor értesült arról, hogy

a két vadonatúj automobilt Löwy potomáron 70.000 dinárért eladta.

és sem a vállalat, sem a befektetett 235.000 dinár nincs meg.

Löwy Endre a feljelentés adatai szerint azt mondta Sztipics Teréziának, hogy a vállalat alapítására tőle átvett összeget

egy év alatt részletekben visszafizeti.

Az asszony, akinek bizalma már megrendült Löwyben, garanciát kért arra, hogy pénzt megkapja. Löwy néhány napos halasztást kért és kapott arra, hogy az ügyet rendezze. Eltelt a néhány nap, az asszony sürgette a pénzt, vagy a megfelelő garanciát, de

Löwy Endre az ígért napra nem tudott biztosítékot adni a nőnek.

Mikor Sztipics Terézia fenyegetőleg lépett fel követelésével, Löwy a végső terminust az ügy rendezésére szombatra, augusztus 31-ikére tűzte ki. Abban állapodtak meg, hogy jelzett napon találkoznak, felkeresik dr. Kovács Károlyt, Sztipics Terézia ügyvédjét és előtte rendezik az ügyet.

Szombaton azonban váratlan fordulatot vett az ügy. A délelőtti folyamán Sztipics Terézia a megjelölt helyen várta Löwy Endrét, aki pontosan meg is jelent a találkozón és beszelgetve elindultak a kórház az ügyvéd lakása felé. Amikor a Beograd kávéház elé értek, Löwy hirtelen így szólt:

— *Bocsánat, egy pillanatra be kell ide mennem valamit elintéznem, rögtön jövök és akkor mehetünk.*

A fiatal asszony kintmaradt az uccán. Löwy pedig besietett a kávéházba. Tíz óra volt ekkor és Sztipics Terézia gyanútlanul lefelé sétált a kávéház előtt. Eltelt öt perc, Löwy Endre még mindig nem jött. Még tíz percig várt az asszony, majd bemegint a kávéházba s az egyik pincértől megkérdezte:

— *Hol van a Löwy ur?*

— *Itt volt, de már elment.*

— *Az nem lehet kérem —* válaszolta az asszony — *én itt sétáltam a kávéház előtt.*

— *De ő a hátsó ajtón ment ki az udvarra, tessék megnézni.*

Az asszonynak ekkor már gyanus volt az ügy, izgatottan kisért az udvarra, körülnézett, érdeklődött, de Löwy Endrét senki sem látta. Az asszony azonnal dr. Kovács Károlyhoz sietett, elmondta neki az esetet, de ekkor még senki sem tudta, hogy mi történt Löwy Endrével.

Eddig szól a feljelentés s aml ezután következik, azt már a nyomozás állapította meg. Löwy Endre, aki a kitűzött napig nem tudott eleget tenni a Sztipics Teréziával és fivérével szemben fennálló kötelezettségének, elhatározta, hogy megszököik Szuboticáról. Szombaton délelőtt a fiatalember megjelent az egyik szubotici bankban, ahol a Márványipar R. T.-nak folyószámlája van.

Löwy Endre a cég számlájára egy nagyobb összeget vett fel.

— A pénztár a szabályszerűen kiállított és aláírt felvételi iv alapján kifizette a pénzt, de az egyik igazgatónak feltűnt, hogy a Márványipar-cég, amely hónap közben soha nem szokott nagyobb összeget felvenni, most egyszerre ilyen összeget vesz fel s telefonált Löwy Endre apjának, aki a vállalat vezérigazgatója és megkérdezte tőle, hogy tud-e a pénzielvételetről.

A vezérigazgató meglepetéssel hallotta, hogy fia nagyobb összeget vett fel és autón nyomban a bankba sietett.

Az apa és fia a bank előcsarnokában találkoztak össze. Löwy Endre már kiféle tartott, amikor szembe talált a magát apjával, aki izgatottan megkérdezte tőle, hogy minek vette fel a pénzt. Löwy Endre kijelentette, hogy egy

nagyobb, jó üzletről van szó, amelyet még aznap lebonyolítanak s este az apja mindent meg fog tudni.

Löwy Endre ezzel kisértett a bankból, az uccán találkozott Sztipics Teréziával, akivel a Beograd kávéházig ment.

Mialatt az asszony a kávéház előtt sétált, Löwy Endre a hátsó kijáraton a szálloda udvarára, onnan pedig a mellékutcán keresztül a red várakozó autóhoz sietett, beugrott s azt az utasítást adta a sofőrnek, hogy induljon Topola felé. A szubotici autótaxi, amelyet Löwy Endre már előzőleg odarendelt, sebes iramban elrobogott és megállapították, hogy

Beogradba vitte Löwy Endrét.

Az autó Beogradból visszatért, de azt senki sem tudja, hogy Löwy Endre, akinél nagyszabású pénz és utlevél volt, a fővárosból merre vette útját.

Amikor ezek a részletek ismeretessékké váltak, dr. Kovács Károly Sztipics Terézia és Sztipics Péter megbízásából a szubotici rendőrségen bünvádi feljelentést tett az ismeretlen helyen tartózkodó Löwy Endre ellen. A feljelentés alapján, amelyet a rendőrség az ügyészségre továbbított, körözőlevelet adtak ki Löwy Endre ellen.

A

BÁCSMEGYEI NAPLÓ-RA

bármelyik naptól kezdve
lehet előfizetni s az elő-
fizető részesül a könyv-
kedvezményekben

Öt évi fegyházra ítélték a pénzhamisító Bicskei Elek tanítót

A felebbviteli bíróság helybenhagyta az elsőfoku ítéletet

Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróság nagy érdeklődés mellett tárgyalta a hamis századnárosok terjesztésével vádolt és elsőfokon öt évi fegyházra ítélt Bicskei Elek tanító bűnügyét.

A noviszadi ügyészség Bicskei Elek tanítót azzal vádolta, hogy Magyarországból egy pénzhamisítótársaság megbízásából 150 darab hamis századnáros bankjegyet hozott át Jugoszláviába, hogy azokat itt elhelyezze. Társaságában volt egy Dénes Imre nevű budapesti lakos, állítólagos belügyminiszteri nyomozó, aki segédkezett Bicskeinek a hamis pénz terjesztésében. Bicskei és Dénes múlt évi szeptember 27-ikén és 28-án Noviszadon 7 darab, október elsején Szubotícán 3 darab, október kilencedikén Novivbáson 4 darab és október negyedik és hatodika közti időben ismét Noviszadon 5-6 darab hamis századnáros bankjegyet helyeztek el.

A noviszadi törvényszéken ezúttal április 27-én tartották meg ebben a pénzhamisítási bűnügyben a főtárgyalást. A törvényszék hamis pénz forgalombahozataláért öt évi fegyházra és 2000 dinár pénzbüntetésre ítélte, továbbá polgári jogainak öt évre való elvesztésére ítélte Bicskeit és egyben örökre kitiltotta Jugoszlávia egész területéről. Az államügyész megnyugodott az ítéletben, míg az elítélt és védője dr. Aradszki Mita ügyvéd felebbvezetett.

A csütörtöki felebbviteli főtárgyaláson Bicskei Elekot szoronyos fogházhoz vezette el.

Az elnök kérdésére kijelentette, hogy a vádat megértette, de nem érzi magát bűnösnek. 1920-ig Bácskatonán volt, akkor optált Magyarországra javára, ahol előbb Izsákon, majd Nyirbaranyán tanítót állást kapott. 1923-ban Kunszentmiklósról helyezték át, 1922-ben nőül vette Sárközi Ilonka csurogi származású tanítónőt, 1920. óta, amikor elkerült Topoláról, ugyyszólván minden évben meglátogatta ottlakó édesanyját.

1928. május 4-ikén ismét Topolán volt és szeptember 24-ikén újból Jugoszláviába jött, mert anyjának topolai háza leégett. Amikor Kelchia felől Szubotícára érkezett, hajnali három óra volt és Szubotícán várta meg a legközelebbi vonatot, nehogy hajnalban érkezzen Topolára. A pályaudvar várótermében egy ismeretlen jólöltözött férfit vett észre, aki állandóan ijgelyelte és aki megszólította és érdeklődött uti célja és a magyarországi állapotok iránt. Reggel felé a szubotícai vasúti parkba mentek, ahol az ismeretlen kijelentette, hogy jó fizethet juttatja, átadott neki egy csomag századnáros azzal a megbízással, hogy azokat iparkodjon elhelyezni. Azért fogadta el az ajánlatot, mert anyja anyagi helyzetén akart segíteni. A csomagban 150 századnáros volt. A csomagért 5000 dinár jó pénzt adott. Amikor a nappali viláosság mellett megvizsgálta a századnárosokat, megállapította, hogy azok rosszul sikerültek. Mégis megkísérelte Szubotícán, Noviszadon és Novivbáson azokat elhelyezni. Legnagyobb részét dohánytözsdekben váltotta fel, de Noviszadon a Temeriní uca egyik trafikjában észrevették, hogy a pénz hamis és nem fogadták el. A trafikos rendőrt hívott, aki őt elfogta.

Bicskei a rendőrségen azt vallotta, hogy a hamis pénzeket az Ébredő Magyarok Egyesületétől kapta, ahol felszolgálták, hogy teljesítsen kémszolgálatot. A hamis századnárosokat egy Dénes Imre nevű budapesti titkosrendőr adta át, aki az Ébredők Egyesületének tagja volt. Dénessel együtt hozták forgalomba a hamis pénzt. Dénes kint állott és figyelt és amikor látta, hogy baj van megszökött. Bicskei a főtárgyaláson ezt a vallomását teljes egészében visszavonta.

A felebbviteli bíróság dr. Aradszki Mita védőbeszéde után indokainál fogva helybenhagyta az elsőfoku ítéletet. Az elítélt és védője semmiségi panaszt jelentettek be.

azután meg, hogy Babits Mihály önmaga is megírja magáról, hogy ő nem költő és a költészet lényegét csak a szavakkal való játéknak tekinti. »Babits csak filozof, csak jó tanuló és sohasem volt egyéb. Nincs képzelete, nincs érzelmvilága és nem gondolattermő elme«.

Végző konkluziót a regény értékéről a következőkben vonja le Szabó Dezső: »Nem irtak még magyar könyvet silányabb, mesterkétebb, ennyi bolondságból összezsirizelt nyelven«. Tiltakozik az ellen, hogy Babitsot Ady mellé állítsák, *akivel egy geológiai korszakban sem szabad együtt kieltetni a nevet*, mert Ady »az abszolút költő, Babits az abszolút tagadása minden költészet lényegének, az abszolút mechanikus, a mesterember. Ady költésze az abszolút élet, a lélek folyton új gazdagodással fellobogó egyéni és történelmi élete egyaránt, Babits csinálmányai halvaszületett papírvirágok élettől irtózó, bus filozofterek számára. Ady az abszolút zseni, Babits a tipikus, százprocentos, mintegy az iskolai padnak készült antizseni«.

Természetesen Szabó Dezső nem fejezheti be kritikai tanulmányát anélkül, hogy némi oldalvágásokat is ne tegyen többek között Révész Bélára, akiről azt írja, hogy »rettenetes a stílús bájospedrője«, Szomor Dezsőről, hogy »írásai beteg szóvaladékok, vénkisasszonyos mondathinzés-cikornyák«, de megállapítja, hogy »Babitsnál unalmasabban, undorítóbban, mesterkétebben, cikornyásabban nem tereltek még nyelvvel a magyar szónyjákat«. A Halálfiat »Unalomtuvatag«-nak mondja.

Természetesen a kis broszura budapesti irodalmi körökben és az olvasók előtt is nagy feltűnést kelteit s most különös érdeklődés várja, hogy áll-e szavának Szabó Dezső és folytatja-e a kritikai füzeteket.

470.000 dinárral eltűnt egy beogradi cég hivatalosolgája

Az a gyanu, hogy a pénzzel külföldre szökött

Beogradból jelentik: Rejtélyes ügyben folytatja a nyomozást a beogradi rendőrség. Antonijevis Velimir a Braća Münch beogradi cég negyvennégy éves hivatalosolgája 470.000 dinár rábizott pénzzel eltűnt és eddig a legszorgosabb kutatás ellenére sem tudták a nyomára akadni.

Antonijeviset csütörtökön délelőtt kilenc óra tában a cég egyik főnöke megbizta, hogy két darab, összesen 470.000 dinárra kiállított postatakarékpénztári csekket váltson be és az összeget nyomban fizesse le az egyik beogradi banknál. A szolga magához vette a csekkéket és eltávozott. Amikor tízenegy órára sem tért vissza, a cégnél nyugtalankodni kezdtek és telefonon érdeklődtek az illető banknál, hogy megtörtént-e a 470.000 dináros lefizetés a Braća Münch cég javára. A banktól tagadó választ kaptak és amikor postatakarékpénztárnál is érdeklődtek aziránt, hogy a szolga beváltotta-e a csekket, onnan már azt az információt kapták, hogy Antonijevis még délelőtt féltiltkor rendben felvette a tekintélyes összeget.

Ekkor már nyilvánvaló volt a cégfőnökök előtt, hogy vagy sikkasztás történt, vagy pedig büntény áldozata lett a hivatalosolga. Feljelentést tettek a rendőrségen, amely haladéktalanul megindította a nyomozást, különösen Antonijevis családi és anyagi körülményeinek felderítésére. Megállapították, hogy az eltűnt hivatalosolga, aki családjával egy városvegi rozoga kis házban lakott, boldogtalan házasságot élt és rendkívül sokat költött egy nőre.

A rendőrség Antonijevis fényképét sokszorosította és elküldte az összes határrendőrségeknek, egyben pedig körözövelevet bocsájított ki az eltűnt hivatalosolga ellen. Alapos a gyanu, hogy Antonijevis régen készült a sikkasztásra és vagy külföldre szökött, vagy pedig szülőfalujában, a Beograd mellett Korasice községben rejtőzött el. Azt sem tartják lehetetlennek, hogy Antonijevis kedvese lakásán a fővárosban bujkál.

A nyomozás most elsősorban arra irányul, hogy az ügyben szereplő rejtélyes nő kilétét és tartózkodási helyét megállapítsák, mert ilyen módon remélik, hogy csakhamar sikerülni fog a nyomára jutni Antonijevisnek is.

Letartóztatták a leégett szubotícai

könyvkereskedés tulajdonosát és leányát

A rendőrség a nyomozás befejezése után Mamuzsicsné és leányát átadta az ügyészségnek

Kedden éjjel, mint megirtuk, tűz ütött ki a szubotícai város háza épületében lévő Mamuzsics-féle könyvkereskedésben. A tűz újletzárás után keletkezett az üzlet hátsó részében és mire a kituduló füstre figyelmezők lettek és értesítették a tűzoltókat, az üzletbe rendezés és az áru egy része lángokban állott. A tüzet az éjjeli órákban oltották el, de a berendezés nagy része és az áru teljesen elpusztult, részint a lüngöktől részint a víztől.

Szerdán délelőtt tartották meg a leégett üzletben a tűzvizsgálatot, amelynek eredményéről jegyzőkönyvet vettek fel és azt betejesztették a rendőrségnek.

A nyomozást Mlatov Tósz rendőrkapitány vezette, aki a szerdai nap folyamán kihallgatta özvegy Mamuzsics Antalnét, az üzlet tulajdonosnőjét, akit telefonon hívtak haza Noviszadról, továbbá kihallgatták Mamuzsicsné leányát, Anasztáziát és az üzlet két alkalmazottját. A kihallgatás után a felmerült gyanuok alapján a rendőrség letartóztatta özvegy Mamuzsics Antalnét, Mamuzsics, Anasztáziát és az üzlet két fiatalkoru alkalmazottját. A négy letartóztatott csütörtökön átkísérték az ügyészségre, ahová betejesztették az ügy iratait is, miután a rendőrség ebben az ügyben a nyomozást befejezte.

Uraim, szeressük egymást!

Szabó Dezső mérges támadása Babits Mihály ellen

A magyar irodalmi életnek, amelyben még nem csendesedett el az Ady körüli harc sem, újabb szenzációja van.

Szabó Dezső, az ismert regényíró, még nála is szokatlan kiméletlenséggel végzi ki Babits Mihályt, a nemrég megjelent »Halálfiat« című regény kritikájában. Szabó Dezső most jelentette meg »Kritikai füzetek« című vállalkozásának első füzetét és ez szól Babitsról. A füzet címe: »Filozof az irodalomban«.

Eltekintve attól, hogy Szabó Dezső a világirodalom legkiválóbb regényeit a következőkben sorolja fel: Education Sentimentale, Raszkolnyikov, Dorian Grey, Madama Bovary, Jean Christophe, Nincs menekvés, Az elsodort talu és a Segítség, amely felsorolásban három regényt éppen Szabó Dezső irt —, a kritika megállapításai egyebekben is meglehetősen szubjektívek.

Mindjárt előljáróban Babitsnak Halálfiat című regényét »betűgümöteleg« »betűpenészréteg«-nek mondja Szabó s azt írja, hogy Babits, aki nem író, nem költő, hanem szorgalmas filozofter nem az életet írja, hanem csak szavakat ír, könyvekből és irodalmi emlékeiből kompilál. Többek között a következőket mondja róla: »Nem volt még a kezében olyan nyomdalestékkel basított papírostömeg, melyen az embereknek fillentett szereplők annyira csupán és csak betűk lettek volna, mint ebben a roppant kád szókultúmszban.«

Szabó kritikai füzetének a pikantériája abban van, hogy — bár Babits a Halálfiat befejezésében tiltakozik az ellen, hogy a saját életét írta volna meg, a közhírt az, hogy Sátorczy Imre, a regény filozofter-hőse maga Babits Mihály és Sót város nem más, mint Bonyhád,

ahol Babits fiatalágát eltöltötte.

Ezek után kétszeresen érdekes, hogy mit ír Szabó arról a Sátorczy Imréről. Ezeket mondja róla:

»A regény hőse, vagy helyesebben: pipogyája: Imruska, a Sátorczy bíró és a Nelli buval elvetélt csemetéje. Ez nem fiú és nem lány, nem gyermek és nem fiatalember, nem jó és nem gonosz: filozofter. Nem játszik, nem parittyázik, nem gonoszodik, nem verekedik, nem kacag, nem szeret, nem él: filozofter. Filozofternek születik, mint macskának a macskakölyök s olyan kész filozofter már az egynapos pelenkájában, mint amilyen elkészült filozofter lesz koporsójában.«

Majd így folytatja:

»... undorító és gennyes, hitvány és lrgalmat nem érdemlő ember-bacillus, mely folyton növekvő szemetes sokaságában modern kulturánk egyik legpimaszabb betegségét hemzsegi össze.«

Majd egy más helyen:

»Imruska megszületik. De valószínű: nem az áldott emberi csökből. Két rosszul kompilált szótárt összeütöttek s lett belőle Imruska: beteg szorgalom, beteg ambíció, beteg irigység. Aztán szopja az anyja emlőjét. De nem azért, hogy az elbocsátó testből magába szívja a kacagássá és sirássá deltázó világ nagy-szerű torkosságát: az édes, lelket termő emberi húst. Nem. Hanem: mert a tanmenet szerint a csecsemő-évi lecke a szopás. És a két fájdalmas emlő közt felljelentkezi mutatóujját: — Mama, kérem, ugy-e egyszerre szopok? Ugy-e én vagyok az első szopó az osztályban? A regényből közből és szabódezsői ötlettel, de kegyetlenséggel kiválogatott idézetek alapján állapítja

A BÁCSMEGYEI
NAPLÓ-ra

bármelyik naptól kezdve
ehel előfizetni s az elő-
fizető részéről az éves
könyvkedvezményben

Briand az Európai Egyesült Államok kérdésében tanácskozássra hívta össze a hatalmak képviselőit

A német-amerikai megegyezés veszélyezteti a francia miniszterelnök páneurópai akciójának sikerét

Genéből jelentik: Briand az európai államok delegációinak vezetőit felkérte, hogy hétfőn vagy kedden jöjjenek össze tanácskozássra, mert elő akarja terjeszteni javaslatát az európai államok gazdasági együttműködésének meg-
alapozására vonatkozólag.

A francia delegáció köréből kiszivárgott hírek szerint Briand kérni fogja, hogy a delegációk vezetői tanulmányi bizottságot alakítsanak, amely kidolgozná az európai államok gazdasági együttműködésének gyakorlati tervét és azokat a Népszövetség 1930. évi közgyűlése elé terjesztené.

A delegációs összejövetele a Páneurópai kérdésben nem lesz hivatalos jellegű, mert Briand véleménye szerint nem lehet eredményt elérni, míg tervét meg nem beszélte a felelős miniszterekkel, ezek pedig ilyen tervet csak akkor képesek megvalósítani, ha saját országuk belpolitikai szempontjait sikerül kiküszöbölni.

Briand előtt olyan terv vállalta, mint a páneurópai konferencia határozata volt, vagy némi módosítással ahhoz a szövetséghez hasonló megállapodást akar lét-

rehozni, amely a brit birodalom egyes nemzetei között fennáll. Briand reméli, hogy

a Népszövetség keretén kívül még ebben az évben összeül egy konferencia, amely az európai államok gazdasági és politikai együttműködésének tervét továbbfejleszt.

Népszövetségi körökben beszéltek, hogy Briand terveit német részről bizonyos ellenhatást keltenek. Ennek oka az, hogy

Németország és az Amerikai Egyesült Államok között a tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy a két állam megegyezése igen valószínű.

Ha Németország és Amerika között létrejön a gazdasági együttműködésre vonatkozó szerződés, ez nagyon megerősítené az európai államok gazdasági szövetségének megvalósítását. Német részről állítólag azt hangoztatják, hogy Briand számára azért vált annyira időszerűvé a páneurópai közönség megteremtése, mert Franciaország érdekeit félti a német-amerikai megegyezéstől.

Két repülőszerecsétlenség Boszniában

Egy gép lezuhant, egy kényszerleszállást végzett — Az egyik gép pilótája szörnyethalt

Az Avala jelenti Beogradból: Péntek délelőtt Szarajevó közelében Koseva községnél egy repülőgép motordefektusa következtében lezuhant. A gépen Kovacevics Mladen hadnagy pilóta és Lestinek Iván őrmester, megfigyelő ültek. A hadnagy azonnal meghalt, az őrmester pedig rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett.

Nikolic Nikola repülőhadnagy, aki részt vett az Ófelsége aranyserlegéért rendezett repülőversenyen, Zenicénél a felhők közé került és elvesztette tájékozódását. A repülő kénytelen volt azonnal leszállani és a kényszerleszállás folyamán olyan erővel ütközött a földbe, hogy a gép összetört, de a pilótának a szerencsés véletlen folytán semmi baja nem történt.

Megnyitották a beogradi tartomány gazdasági kiállítását

Az első napon tizezer ember kereste fel a kiállítást

Beogradból jelentik: Pénteken délelőtt kilenc óra körül nyitották meg rendkívül ünnepélyes keretek között a beogradi tartomány mezőgazdasági és állattenyésztési kiállítását. A kiállítás fővédnökségét dr. Franges Otto földművelésügyi miniszter vállalta, aki azonban más irányú elfoglaltsága miatt nem vehetett részt a megnyitáson és Tyurics Milán földművelésügyi minisztérium osztályfőnökkel képviseltette magát.

Zsivancevics Mihajló a beogradi tartomány kormányzója, a kiállítás elnöke a földművelésügyi miniszter képviselője és számos közigazgatási előkelőség jelenlétében nagyszabású ünnepi beszéddel nyitotta meg a

kiállítást, majd az ő indítványára hódoló táviratot intéztek Elédbe Ófelsége Alekszandar királyhoz és üdvözlő táviratot küldtek Franges Otto földművelésügyi miniszternek.

Zsivancevics Mihajló után Tyurics Milán osztályfőnök, a földművelésügyi miniszter képviselője emelkedett szólásra és lendületes beszéd keretében méltatta a mezőgazdasági kiállítás országos jelentőségét.

A megjelent előkelőségek és a nagyszámú közönség ezután végig járták a kiállítás egyes pavillonjait. A tartományi mezőgazdasági kiállítást már a megnyitás napján mintegy tizezer látogató kereste fel.

Jugoszlávia a piroti megállapodások azonnali életbeléptetését javasolja Bulgáriának

A kormány új tárgyalások megkezdésére tett javaslatot a jugoszláv-bolgár viszony rendezése céljából

Az Avala jelenti Beogradból: A jugoszláv-bolgár viszony rendezése céljából Nésics Ljuba szófiai követünk a bolgár kormánynak jegyzéket adott át, amelynek tartalma a következő:

— Még 1929 február 5-ikén a jugoszláv követség értesítette a szófiai külügyminisztériumot és ezáltal a bolgár kormányt, hogy a szerb-horvát-szlóven királyi kormány annak a véleményének adott kifejezést, hogy minél előbb üljön össze egy bizottság és tanulmányozza azokat a lehetőségeket, amelyek a határon nagyobb rendet és biztonságot nyújtanak és megkönnyítik a rendes átmenőforgalmat, továbbá a kettősirtokosok határátlépését. Ugyanez a bizottság tanulmányozza a lehetőségeket egy állandó vegyes bizottság létesítésének, amely automatikusan résztvenne az esetleges határcsúszások és félreértések elintézésénél. Az S. H. S. kormány kezdeményezésére 1929 márciusában a két állam delegátusai Pirothan összejöttek és ennek eredménye lett a március 13-iki piroti jegyzőkönyv, amelyre vonatkozólag a bolgár kormány a jugoszláv követ-séghez két szabályzat-tervezetet nyújtott át a kettős-

irtokosokról, valamint a határvonalról, azonkívül megállapodás-tervezetet azokról a rendőri intézkedésekről, amelyek a jugoszláv-bolgár határforgalmat volna-
nának hivatva megkönnyíteni.

— Áttanulmányozva ezeket a javaslatokat, az S. H. S. királyi kormány 1929 június 28-ikán kelt jegyzékében megállapította, hogy ezek a javaslatok nagyjában megfelelnek azoknak a tárgyalásoknak és pontoknak, amelyekben a jugoszláv és bolgár kormány delegációi megegyeztek, de másrésztől ezekre vonatkozólag Pirothan nem lehetett megegyezni és egy általános szabályzatban rendezni a kettősirtokosok kérdését és nem lehetett megállapítani a semleges zóna szélességét. Ennélfogva a bolgár kormány nem válaszolt nyíltan a jugoszláv kormány kifejezett kívánságára, amelyet a jugoszláv kormány azért tett, hogy a kettősirtokosok ügyét rendezze és biztosítsa a békét a határon és ne ideiglenes, hanem általános megegyezést hozzon létre ezekben a kérdésekben.

— A királyi kormány, amely elsőként javasolta a határforgalom teljes és végleges rendezését a béke fenn-

tartása érdekében, valamint a garantált normális viszony fenntartása céljából, tudomásul veszi a bolgár kormány 1929 augusztus 9-iki jegyzékében tett azt a kijelentését, hogy kész elfogadni az összes szövegbe-
javításokat és kiegészítéseket és megegyezéseket, amelyek a kétoldali tárgyalások alkalmával a piroti konferencia parafált jegyzőkönyveiben lefektették. Ugyanakkor a királyi kormány kötelessége sajnálkozásának kifejezést adni, hogy a bolgár kormány nem tette magáévá mindazokat a javaslatokat, amelyeket a jugoszláv delegáció részéről Pirothan tettek az összes kérdések likvidálására és a határforgalom biztonsága érdekében. Ennek következtében az összes megállapodások ideiglenesek és nincs általános karakterük. Tény, hogy a bolgár királyi kormány nyitvahagyta a lehetőséget, hogy ebben a két kérdésben megállapodás jöjjön létre: a kettősirtokosok ügyének likvidálására és a speciális zóna megteremtésére. Azt a kijelentést, hogy: »sohasem foglalt el a bolgár kormány kategorikus tagadó álláspontot és hajlandó arra, hogy ezeket a kérdéseket újból alapszabálytan tanulmányozza«, a jugoszláv kormány meglepődéssel veszi tudomásul, azzal, hogy a jugoszláv királyi kormány őszinte és szilárd kívánsága, hogy megegyezés jöjjön létre. A kormány tovább akarja folytatni azt a békés politikát, amelyet Bulgáriával szemben eddig folytatott és amely folytatása volna annak a lépésnek, amelyet a jugoszláv királyi kormány február 5-ikén kezdeményezett.

Ezért a jugoszláv kormány a következőket javasolja:

1. A bolgár kormány javaslatának megfelelően ideiglenesen léptessék életbe a Pirothan létrejött megállapodásokat azokkal a kiegészítésekkel és javításokkal, amelyeknek az a célja, hogy teljes megegyezés jöjjön létre.

2. Ezek a megállapodások három hónapra szólnak azoknak életbeléptetésétől számítva.

3. Azonnal megindulnak a tárgyalások a két állam között az összes vitás kérdések kikapcsolásával és esetleg egy vegyes bizottságot állítsanak össze a kettősirtokosok kérdésében, amely a helyszínen likvidálja ezeket a kérdéseket.

4. Abban az esetben, ha három hónap alatt nem jön létre semmiféle megállapodás, ez azt jelenti, hogy ezek a szabályzatok automatikusan megszűnnek.

A királyi kormány ezzel is tanujelét akarja adni, annak a megváltozhatatlan szándékának, hogy a leggyorsabban tüntesse el a véleménykülönbségeket, elutasítva magától, hogy a királyi kormány felelős volna az esetleges határmenti incidensekért, amelyek a kettősirtokosok és azok birtokai miatt jönnek létre.

A jegyzék végül a kormány reményének ad kifejezést, hogy a bolgár kormány kedvezően veszi tudomásul ezeket a javaslatokat és segítségére lesz a jugoszláv királyi kormánynak az állandó békés viszony megteremtésében.

SZALÓNERKÖLCSÖK A MAJOMKETRECBEN

A MAJOM-FELESÉG, A MAJOM-ÉÉR) ÉS A MAJOM-HÁZIBARÁT DRÁMÁJA

Londonból jelentik: Az emberi és állati ösztönök csodákkal teli szövevényébe világít bele az a megdöbbentő történet, amelynek színhelye a londoni állatkert, a majomketerc örökké nyüzsgő világa.

Heteken át figyelték az örök a szerelmi dráma fordulatait, mindennap jelentést tettek az igazgatóság-
nak, de nem lehetett a tragikus befejezést megátolni.

Az elmúlt esztendő fekete betűkkel íródott be a londoni Monkey Hill, majomország történetébe. Furcsa betegségek támadtak a fiatal generáció között, az ápolók, állatorvosok tehetetlenül néztek, mint hull rakásra a sok szegény majom-aprószág. Azután jött a szokatlanul kemény tél, a tüzesen forró, párás nyár — és az egész hatalmas kettercben egyetlen egy kis-majom maradt a kettercben.

Ugy látszik, itt kezdődött a nagy harc. Az egyetlen megmaradt apróság ugyanis mindenképpen anyjának köszönhette életét: az anya olyan féltő gondnal őrizte, védte, tisztogatta, sőt mosdatta különben is erőteljes, szépen fejlett kicsinyét, hogy egyszerre magára irányította az összes hímek figyelmét. Szakértők szerint fel kell tételezni, hogy valamennyiben saját fajtájának vad szerete dolgozott, amikor ezt a nőtény akarta párjának, gyermekét anyjának.

A nőtény idáig csöndes, szép házasságban élt férjével. Sohasem civakodtak s az örök állítása szerint a him egyszer sem tépte meg az asszonyka bundáját, pedig a majomkettercben ez a fegyverkezés elismert és hatóságos módja.

Aztán jött a nagy fordulás. A himnek nem volt nyugodt pillanata: éjjel-nappal harci készenlétben kellett állania, hogy párját megvédje a többi him ellen, akik minden órában ismételt rohamokkal próbálták a nőtényt elrabolni és saját barlangjukba vinni. Egy héti egyedül állta a nagy küzdelmet, de végül kénytelen volt segítség után nézni.

Senkisé tudja, hogy a tárgyalások hogyan folytak le, de tény, hogy megalakult a háromszög: a férfi, az asszonyka és a barátai, aki mint teljesjogu társ helyezkedhetett el a családi körben, élvezve az ezzel járó összes előnyöket.

De még így is megtörtént a kikerülhetetlen: hajnalban, amikor a »barát« örkdött volna, egy hatalmas majom elrabolta a kapálózó nőtényt és saját barlangjába cipelte. A férj nem nyugodott bele a veszteségbe: dühösen rohant a rabló után, szörnyű harc után megölte és visszaszerezte a párját. Ez a küzdelem azután szinte naponta megismétlődött. A »barát« éberségét mindig sikerült kijátszani, a férj mindig visszaharcolta asszonyát, de közben egyre jobban gyengült. Fél-szemét valamelyik párbajban kiverték, egyik hátsó lába eltörtött, testét alvadt vércsomók borították. És ekkor jött az áruló »barát«, aki eddig csöndesen élvezte a férj hősi harcának gyümölcsét. Egy éjszaka ő rabolta

el a sebeitől elgyengült alvó hím mellől a nőtényt és egy üres barlangocskában ő maga rendezkedett be vele.

Rögzeltre a véresre vert, megkínzott és megcsalt hím felfedezte, hogy mi történt. Az örök állítása szerint órákig ült mozdulatlanul, maga elé meredve. Délben, úgy látszik, döntő elhatározásra jutott. Felkelt, odabicegett az áruló barát barlangjához és mire az észbe kapott — megöjtötte a nőtényt, annyi baj akaratlan okozóját. Azután ávetette magát utolsó ellenfelére és hősiesen verekedett vele, amíg annak töröten ereje le nem gyűrte és maga is holtan rogyott a földre, megölt asszonya mellé.

Véres harcok a palesztinai angol katonaság és a beduin törzsek közt

Szombaton Anglia minden zsidótemplomában gyásztentiszteletet tartanak

Löndönből jelentik: A Central News Jeruzsálemi jelentése szerint Gaza közelében csütörtökön véres harcra került a sor a palesztinai angol katonaság és lovas beduin törzsek között. A beduinok betörték a határon és meg akarták támadni a zsidó telerket. Az angol csapatok csak több óráig tartó véres harc után tudták visszaszorítani a beduin törzseket, amelyek tulerőben voltak és így az angoloknak súlyos veszteségeket okoztak.

Ez volt az első ütközet a palesztinai harcok során, amelyben az angoloknak is voltak ha-

lottak és sebesültek. A sziria franciá hatóságok nagyobb csapatteket vontak össze, mert a beduin törzsek újabb mozgolódásairól érkezett hír.

A helyzet az ország belsejében továbbra is nyugodt, általában angol repülőgépek cirkálnak a veszélyeztetett helyek felett és figyelemmel kísérik az arabok mozgulatait.

Az angol birodalmi főváros szombatra Anglia összes zsidótemplomában gyásztentiszteletet tartását rendelte el a palesztinai események miatt.

Bombamerényletet követtek el a lümburgi kormányzóság épületében

A robbanás nagy pusztítást vitt véghez

Lüneburgból jelentik: Csütörtökön éjszaka éjjel után egyóra tájban a kormányzóság épületének bejárati ajtója dörrenéssel felrobbant egy bomba. Szerencsére emberéletben nem esett kár, de annál nagyobb az anyagi pusztulás. A pokolgép a kormányzósági épület egyik pinceablakában volt elhelyezve. A robbanás az épületnek ezen a szárnyán bezuza az ablakokat és kiszakította az ablakfélfákat. A szemben fekvő városháza falain a bomba szerterepülő alkátrészei mély nyomokat vágtak és néhány ablakot is bezuztak, egyes szomszédos házak ablakait betörté a légnymás.

A kormányzósági épület tartományi választmányának irodahelyiségében volt legnagyobb a pusztulás. A földszinten beszakadt a padlózat és egy irasztal a pincébe esett. Az aktaszekrényeket feidulta a robbanás. Dr. Herbst kormányzósági elnök, aki az épületnek abban a szárnyában aludt, amelynek pinceablakában a bomba felrobbant, nem sebesült meg. Mozgósítva van minden környékbeli helység rendőrsége. Harburgból nagy csapat csenélér érkezett, táviratilag értesítették a környékbeli városok rendőrségeit, de a tetteseknek eddig nem akadtak nyomára.

Lloyd George egy német fürdőhelyen üdül

A volt angol miniszterelnök 1914. óta most lépett először német földre

Berlinből jelentik: Lloyd George, a világhírű angol államférfi, Anglia volt miniszterelnöke csütörtökön családjával együtt a Schwartzwaldban levő Freu-

denstadt fürdőre érkezett, ahol egy hónapig fog üdülni. aki látható jó hangulathatban válaszolt az üdvözlésre és kijelentette, hogy Freudenstadti üdülése alatt egyáltalán nem kíván politikával foglalkozni és legfőbb gond-



Lloyd George és családja Freudenstadtban. Balról Lloyd George, fia Gwilm, felesége, menyé és leánya

dennstadt fürdőre érkezett, ahol egy hónapig fog üdülni.

A meglehetősen ismeretlen kis német fürdőhelyen nagy szenzációt keltett az előkelő vendég érkezése. Freudenstadt polgármestere a városi tanács élén lelkesházában üdvözölte a pályaudvaron Lloyd George-ot.

jának azt tartja, hogy a pompás klímája és gyönyörű környéki fürdőhelyen mielőbb helyreállítsa megromgált egészségét.

Lloyd George 1914. óta nem járt Németországban és ez az első alkalom, hogy a volt angol miniszterelnök a háború óta Németország földjére lépett.

HIREK

Közvélemény

— Történelmi dráma öt felvonásban —

I.

Vacsoraidőn ostromolják az autóbust. A megálló-ról izgatottan vonulnak föl a rohamcsapatok, férfiak, nők, gyermekek, de csecsemők is, akik karon ülnek. Ebben a közelharcban férfiak káromkodása, asszonyok sivalkodása, gyermekek és csecsemők sírása hallik.

Sorszámokat követel a kalauz. Az előretörők dalmasan lobogtatják a zöld bárcákat. Akinek alacsony a sorszáma, az följut, akinek magas, az lesheti a következő kocsi. A sorszám olyan, mint az életvék száma: annál több reményt ad a küzdelemre, a sikerre, minél kisebb.

II.

Alighogy tíz métert halad, egy ur bebujik a sziljon és a tornácra ugrik.

— Nincs hely — szól a kalauz, csönget és megállítja a kocsit. — Tessék leszállni.

A jövevény pár másodpercig tűnődik, aztán szomoruan engedelmessékedik.

Erre a kocsi ismét nekilendül.

III.

Most már csak pármétert haladhat. Megint fölkapaszkodik egy ur, táskával a kezében. A kalauz csönget, megállítja a kocsit, udvariasan figyelmezteti a fölgrót:

— Nincs hely. Tessék leszállni.

— Nem szállok le — válaszol az szikrázó szemmel.

— Akkor vássunk. Nekem van időm.

— Nekem nincs időm. A betegimhez megyek.

— Rendőrt hívatok.

— Hívasson rendőrt. Orvos vagyok.

— Azzal én nem törődöm — mondja a kalauz. —

A rendelet rendelet. Tessék leszállni.

A helyzet drámai.

Egy harangkalapos hölgy az utas felé:

— Hallatlan. Próbára teszik az ember idegeit. Hallatlan.

Egy izmos flu, a sportlappal hadonászva:

— Mozgás, mozgás. Nem érti? Ami sok, az sok.

Ott kívül tágasabb. Az a szerényasszony, aki öt-ötödiktől fogva a töke hetyke főlényével érvel a nemgazdagok ellen, maró gunnyal, a jelenlevők helyeslő derültsége közepette:

— Ha annyira siet, mért nem jár automobilon?

Egy ezüstszakállú ur az öklét rázza:

— Rendőrt, rendőrt. Lökje le, kalauz. Mi majd segítünk.

Az utas nem moccan. Immár teljesen kialakult elene a közvélemény. Kinn a gépkocsi türelmetlenül tükköl. Tetőfokán a feszültség.

A cselekmény halad, de a kocsi még mindig áll. Ebben a pillanatban egy csöndes szemlélődő a kalauz füléhez hajol. Így szól, halkán:

— Menjünk, kedves kalauz ur. Nézze, itt még van hely bőven, akár ötnek is.

— Nem indítok kérem addig, míg le nem száll. Az előbb már leszállítottam egy utast.

— Azzal nyilván igazságtalanság történt — mondja a csöndes szemlélődő. — Legalább ezzel ne történjék igazságtalanság.

Ez az érv hat. A kalauz vállat von, csönget, a kocsit vigan kocog a sötét utcákon.

IV.

Az új utas, aki az érdeklődés góciába került, egy darabig elszigetelten áll az ellenséges közönség gyűrűjében. Komoran, férfiasan viseli a feléje szikrázó tekinteteket. Senkire nem néz. Csönd van.

A csöndben mindenki az esetről gondolkodik. Lasként megszokják az új utast. Hiszen olyan, mint ök. Utitárs, embertárs. Ellenséget nem érdemes szerezni, még akkor se, ha az esetleg mingyárt a következő megállónál is száll le.

Minden átmenet nélkül szólal meg a harangkalapos hölgy:

— Hallatlan. Persze, hogy elférünk itten. Nem öten, hanem még tizen. Hallatlan.

Az izmos sportflu, mint társadalmi bíró:

— Nálunk csak a rendeletek fontosak. A paragrafusok. Nem az emberek.

A szerényasszony szörnyülködik, nagy mozdulatokkal:

— Orvos, kérem. Orvos. És nem engedik a beteghez. Orvos.

Ismét a leghangosabb az ezüstszakállú öregur:

— Végteó a járművek arra valók, hogy közlekedjenek, nem pedig, hogy álljanak. Első a közönség érdeke. De ezek a vidékről fölkerült, szerencsétlen kalauzok folyton okoskodnak. Egyszer igazán ki kellene őket alaposan tanítani. Botrány.

A közvélemény ismét egységesen alakul ki. Mindenki tesz egy megjegyzést, mindenki ilyen értelem-ben adja le szavazatát.

V.

Csak a csöndes szemlélődő hallgat, aki közbél-

pésével megoldotta a drámai csomót. Az így lépődik magában:

— Öt perccel belül két közvéleményt hallottam. Mindkettő megteremtésében ugyanazok vettek részt, hasonló módon és hasonló mértékben, nem is érdekük és belátásuk, hanem vérmérsékletük szerint. Ez a két csip-csup jelenet számomra oly megrázó, mint Shakespeare, aki legjobban ismerte a földi lényeket, kívül is, belül is, külön-külön is, együttesen is. Ezek itt külön-külön bizonyára mind derék, jóra való, eszes emberek. Együtt azonban borzalmasak. Nem tudom, mikor félelmesebbek, akkor, amikor annyira határozatlanok, vagy akkor, amikor annyira határozottak. Óvjon meg az Isten minden jótét lelket, hogy valaha is rájuk szoruljon s fölük várja a megértést, a becsülést, az igazságot.

Kosztolányi Dezso

VÁROSI SZÍNHÁZ hangversenytermében szombaton, szeptember 14-ikén **Dimitrijevićs** Milán hegedűművész hangversenye. Jegyeldvétel naponta a színházi pénztárnál.

— **Öfelsége aláírta a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényt.** Az Avala jelenti Beogradból: Öfelsége a király pénteken aláírta a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényt.

— **Szabadságra utazott a beograd franciá követe.** Az Avala jelenti Beogradból: Emile Dard beograd franciá követe péntek délután egy hónapi szabadságra Párisba utazott. A követe október 13-ikán tér vissza országunkba és Ljubljánában résztvesz a Napoleon és Marmont tábornok idejében Szlovéniában elesett francia hősök emlékművének leleplezésén.

— **A frontarcosok kongresszusának résztvevői Zagrebban.** Zagreből jelentik: A Fidac kongresszusának résztvevői pénteken este hat órakor érkeztek különvonaton Zagrebba. Zagreb zászlódszert öltött és több ezer főnyi tömeg várta az állomás előtt a frontarcosok nemzetközi kongresszusának résztvevőit. A pályaudvar peronján a hatóságok és a különböző testületek képviselői foglaltak helyet. A frontarcosokat dr. Zoricics Milován zagrebi tartományi főispán üdvözölte, különösen méltatva Lengyelország érdemeit a világháborúban. A Fidac nevében Reichsdorf tábornok, a Fidac elnöke válaszolt, majd a lengyel delegáció vezetője, Kantor Marijan mondott hosszabb beszédet, rámutatva a horvát és a lengyel nép régi barátságára és annak a reményének adott kifejezést, hogy ezek a szoros kapcsolatok, amelyeket a történelem teremtett meg, a jövőben sem fognak meglazulni. A katonai zenekar ezután a lengyel, majd jugoszláv himnuszot játszották és a frontarcosok zászlók alatt, államok szerint menettél alakulva, a közönség soraiba között nagy óvációnk közepette az Esplanade szállóba vonultak. A Nemzeti Színház este nyolc órakor díszelőadást rendezett a frontarcosok tiszteletére. Az előadás után dr. Zoricics Milován zagrebi főispán látta vendégül a háni palotában a frontarcosokat.

— **Az angol Földközi-flotta első csoportja megérkezett Splitbe.** Zagreből jelentik: Pénteken Splitbe érkezett az angol Földközi flotta első csoportja. Az angol Földközi flotta, mint ismeretes, meglátogatja a jugoszláv tengerpartot és pénteken a Lucia nevű anyahajóval megérkezett a flotta tengeraltjáró szakasza. Az anyahajóval Splitbe érkezett Douglas angol ellen-tengernagy is. Splitben nagy lelkesedéssel és fényes ünnepségekkel fogadták az angol hajórajt.

— **Aljechin és Bogoljubov mérkőzése a sakk világhajóversenyén.** Majna Frankfurtból jelentik: Wiesbadenben most kezdődik meg Aljechin és Bogoljubov verseny a világhajóversenyért. A két mester harminc játszmat játszik, ebből hatot Wiesbadenben, a többi pedig a különböző európai nagyvárosokban.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint északnyugati szelekkel hősüllyedés várható, zivataros esőkkel.

— **Kétszáz ezer schilling kárt okozott a bécsi jugoszláv követészen tűz.** Bécsből jelentik: A bécsi jugoszláv követészen támadt tűz — mint megállapították — kétszáz ezer schilling kárt okozott, ami azonban biztosítás útján megtérül. A tűz egyike volt a legveszedelmesebb tüzeseteknek, amelyek az utóbbi időben Bécsben előfordultak. Az oltásnál nyolc tüzoltó sebesült meg, ezek közül egy a személlátást elvesztette.

— **Az Egyesült Államok kormánya is csatlakozik a hágai nemzetközi bíraskodáshoz.** Washingtonból jelentik: Simons államtitkár csütörtökön herjesztette az Egyesült-Államok kormányának Root szenátor javaslatát, hogy az Egyesült-Államok is csatlakozzanak a hágai nemzetközi bíraskodáshoz. Erről értesítette a Népszövetség főtákarását is.

— **Herriot Páneurópa körutja.** Párisból jelentik: Coudenhove-Kalergi gróf a Páneurópa Világszövetség elnöke meghívta Herriot-t, hogy a Páneurópai Szövetség fontosabb gócpontjain előadásokat tartson. A volt francia miniszterelnök és közoktatásügyi miniszter elfogadta a meghívást. Októberben bejárja Európa nagyobb városait, amelyekben a Páneurópa Szövetségnek szervezetei vannak s előadásokat fog tartani a páneurópai gondolatról és annak megvalósítási lehetőségeiről.

— **Egy német tehergőzös izgalmas kalandja a tengeren.** Newyorkból jelentik: Szerdán este a havannai kikötőbe vontatták a Friesland német gőzöst, amelyen az abacci kikötő közelében robbanás történt. A gőzös ugyanis egy nagyobb kőszénzállítmánnyal utban volt Hamburgból Veracruzba és utközben a szengáz meggyulladt és robbanást idézett elő. A robbanástól a hajó szénrakománya tüzet fogott és csak az idejében érkezett segítségnek köszönhető, hogy a gőzös személyzete a nyílt tengeren eredményesen tudott küzdeni a hajó belsejében továbbterjedő lángokkal. Amikor a gőzöst a kikötőbe vontatták, a szénrakományban lappangó tüzet még mindig nem oltották el, úgyhogy a hajót tűzbiztonsági okokból izlálni kellett.

— **Kényszeroltás az álomkór ellen.** Tokióból jelentik: Japánban egyre aggasztóbb mértékben terjed az álomkór. Egyedül Nikkó vidékén 241 ember esett áldozatul ennek a szörnyű betegségnek. A járvány állandó rémületben tartja a lakosokat és a pánikszerejü jelenetek játszódnak le, ha valakin az álomkór tünetei mutatkoznak. A szerencsétlen betegőt ilyenkor mindenki elmenekül. Sok beteget lehetett volna megmenteni az életnek, ha környezete nem menekül el és idejében orvost hívott volna. A kormány most sürgősen be fogja vezetni az álomkór elleni kényszeroltásokat.

— **A kubai kormány bezáratta az összes tánciskolákat.** Londonból jelentik: A kubai kormány erkölcsrendészeti okokból Havannában bezáratta az összes nyilvános tánchelyiségeket és tánciskolákat. A vallásos egyesületek már régóta követelik a kormány közbelépését a tánctermek ellen, amelyeket nyilvános hiánytanyáknak és a női fiatalság megrontóinak bélyegeznek.

— **Egy olasz község emléket állított volt lelki-pásztorának, a pápának.** Római hír szerint a Turin melletti Pinerolo községben a Szent Mórisc-templomban emléktáblát lepleztek le annak emlékére, hogy a most uralkodó pápa 1873-tól 1875-ig ott lelkipásztoroskodott. Az ünnepségen több ezer főnyi közönség vett részt.

— **Halálos kimenetelű autószerencsétlenség Kassa közelében.** Kassáról jelentik: Halálos kimenetelű autószerencsétlenség történt Kassa közelében. Pécsi Elek sárosmegyei földbírtokos autója, amelyen Pécsi Elek fia, Miklós, Görgei István bepesti miniszteri titkár és felesége ültek, egy kanyarodást az árokba fordult. Pécsi Miklós szörnyethalt, a többi utas súlyos sérüléseket szenvedett.

TÖZSDE



Zürich, szept. 6. (Zárlat.) Beograd 9.12 háromnegyed, Páris 20.33 egynegyed, London 2518 egynegyed, Newyork 51.50, Brüsszel 72.18, Milánó 27.16.50, Madrid 76.52.50, Amsterdam 208.15, Berlin 123.83, Bécs 7.13, Szófia 375.50, Prága 15.38, Varsó 28.75.00, Budapest 90.68.50, Bukarest 308.25.

Zagreb, szept. 6. (Zárlat.) Páris 221.82—223.82, London 275.56—276.35, Newyork 56.72—56.92, Zürich 10.9440—10.9740, Milánó 296.70—298.70, Amsterdam 22.81 (áru), Berlin 13.5350—13.5650, Bécs 800.47—803.47, Prága 168.20—169, Budapest 992.14—995.14.

Chicago terménytőzsde, szept. 6. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza szeptember (132) 132 háromnegyed, december (140.75) 140 és fél, március (146.25) 146 és fél, Tengeri szeptember (104) 103 egynegyed, december (100) 101 egynegyed, március (104) 104.

Winnipeg terménytőzsde, szept. 6. Középfolyamok: Buza október (152.50) 152 háromnegyed, december (153.75) 153 háromnegyed, március (153.875) 159 egynegyed.

Liverpooli terménytőzsde, szept. 6. (Zárlat.) Buza október (sh. 9.8 háromnegyed d) sh. 9.9 d, december (sh. 10.1 egynegyed d.) sh. 10.1 egynegyed d, március (sh. 10.6 és fél d.) sh. 10.6 egynegyed d.

Budapesti gabonátőzsde, szept. 6. Határidőzlet: Buza októberre 22.60—22.72, zárlat 22.68—22.69, márciusra 24.99—25.10, zárlat 25.02—25.03. Rozs októberre 15.50—15.70, zárlat 15.70—15.71, márciusra 19.71—19.94, zárlat 19.95—19.96. Tengeri májusra 18.22—18.52, zárlat 18.48—18.50. Készárúpiaci: Buza 21.50—23, rozs 16.25—16.50, takarmányárpa 15.75—17.25, sörárpa 19—23.18, köles 14.50—15, repce 48—50, tengeri 21.50—22, zab 12.75—16, korpá 12—12.25.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: **Duna:** Bezdán 174 (—11), Apatin 258 (—18), Bogocjevo 245 (—75), Palánka 184 (—14), Zeman 166 (—30), Noviszad 180 (—12), Pansevó 152 (—28), Orsova 254 (—22). **Dráva:** Maribor 75 (—2), Orszjék 70 (—4). **Száva:** Zargeb 144 (0), Mitrovica 174 (—24), Sabac 36 (—19), Beograd 90 (—32). **Tisza:** Senta 37 (—16), Bacsaj 27 (—19), Titel 210 (—22).

— **Szeptember 8-ikán kezdődik a beograd gazdasági kongresszus.** Beogradból jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák és az országos gazdasági érdekliségek idei kongresszusa szeptember 8-ikán kezdődik Beogradban. Ezeknek a kongresszusoknak az a feladatuk, hogy évről-évre megállapítsák a várható kivitel és ennek eredményeképpen megtegyék, illetve javaslatba hozzák a szükséges intézkedéseket. A kongresszusok kiviteli prognózisai eddig minden esetben csaknem a legpontosabban beváltak és így ezeknek a kongresszusoknak közgazdasági életünk szempontjából igen nagy jelentőségük van és a kormány, amely a kongresszusokon képviselteti magát, azoknak javaslatait a lehetőség határain belül magáévá teszi.

— **A detektív szerencsése.** Budapestről jelentik: Prestori William kolorádói bankár felesége néhány héttel ezelőtt Budapesten tartózkodott és egy kirándulás alkalmával elvesztett egy 25.000 dollár értékű nyakéket és egy 1000 dollár értékű brostút. A milliomos nő az ékszerek elvesztéséről jelentést tett a rendőrségen, pontos képet adott róluk és ugyanakkor az újságok útján 2500 dollár, tehát több mint 150.000 dinár jutalmat tűzött ki a megtalálónak vagy a nyomravezetőnek. A nagy jutalom lázba hozta az egész titkosrendőrséget és az összes szabadnapos detektívek a másfél milliós ékszer után kutattak. A bankár felesége nem várta be a kutatás eredményét, hanem férjével együtt visszatért Amerikába. Egyideig a rendőrségen azt hitték, hogy az asszony megtalálta odahaza az ékszereket, mert nem jelentkezett, míg most levél jött Kolorádóból, amelyben Prestoriné ékszerei iránt érdeklődött. A kutatás újult erővel indult meg és hosszas fáradozás után megállapították, hogy a milliomos ékszer nem a Halászbástyán, hanem a Margitszigeten vészelt el. Ezután az egyik szerencsés detektív azt is megtudta, hogy az ékszer egy pincér találta meg, aki azonban nem jelentette az ékszer megtalálását a tulajdonosnak. Pénteken délelőtt a detektív lefoglalta az ékszereket és erről kábelátvitárban értesítette a bankárt. A titkosrendőr tizenötezer pengő jutalmat kap.

— **A budapesti sakkverseny ötödik fordulója.** Budapestről jelentik: Pénteken játszották le a budapesti sakkverseny ötödik fordulóját. Capablanca győzött Colle ellen, Monticelli Brinckmann ellen, Canal Havasi ellen. Remis lett a Vajda—Rubenstein és a Tarakower—Przeziorka játszma. A többi partik lapzártakor még folytak.

— **Megalakul a Nobel-díjasok egyesülete.** Párisból jelentik: Az Intransigeant jelentése szerint a svéd sajtó ismételtlen foglalkozik Bárány Róbert dr. Nobel-díjas tudós azzal a javaslatával, hogy a Nobel-díj eddigi nyertesei alakítsanak egyesületet. Az Intransigeant szerint ebben az egyesületben a tulajdonosok nem jutnak meg, mert az eddigi Nobel-díjasok közül 29 német, 19 francia, 13 angol, 5 ausztriai, 2 hindu, 1 ausztráliai, 1 kanadai és 1 újzealandi van. Bárány dr. terve szerint az egyesület székhelye Bécs volna.

— **Coolidge százezer dollárt kapott emlékiratáért.** Washingtonból jelentik: Coolidge volt amerikai köztársasági elnök százezer dollár tiszteletdíjat kapott emlékiratáért, amelyek nyugalmabavomulása óta különböző folyóiratokban jelentek meg. Egyéb újságírókért hasonló tiszteletdíjat élvez. Ezzel szemben elnöki fizetése egy év alatt mindössze 37.500 dollár.

— **Fémruha és fémcipő.** Párisból jelentik: Az egyik párisi technikai lap jelentése szerint rövidesen forgalomba hozzák az első fémruhákat. Ezeknek a ruháknak a szövete egészen finom fémszálakból készült. A szakértők szerint a fémruha sokkal könnyebb a textilruhánál. Telen jobban megtartja a meleget, nyáron hűvösebb. A fémruhához különleges fémből készült cipőt fognak viselni. Ha ez a divat elterjed, akkor az az eredménye mindenesetre meglesz, hogy a ruhák ezután nem szakadnak, hanem törni fognak és a szálak nem foltozni, hanem hegeszteni fogják őket.

— **Véres diákzavargások a kalkuttai egyetemen.** Kalkuttából jelentik: A kalkuttai egyetem csütörtöki megnyitására véres diákzavargások voltak. Az egyetem tanácsa nem vette fel a legutóbbi nacionalista zavargásokban résztvevő diákokat, mire a diákok együttesen elhatározták, hogy bojkottálják az egyetemet. Az elkeseredett diákok meg akarták ostromolni az egyetem épületét. A kapukat lezárták és lovasrendőrszakszok vágattak a tömegbe, ahonnan több revolverlövés dördült el. A rendőrök is fegyvereiket használták és formális ütközet támadt a diákok és a rendőrök között. A harcoknak több mint száz sebesültje van.

— **Habilullah békét kér és kegyelmet ígér.** Londonból jelentik: Aiganisztáni jelentés szerint Habilullah repülőgépekről röpecédulákat dobott le az ellenes táborok állásaira. Megadás ellenében teljes amnesztiát ígér és felszólítja a törzsek harcosait, kerüljék a további vérontást és ne üljenek fel Nadir khán félrevezetésének.

— **Titkoszatos uti betegség Bombayban.** Londonból jelentik: Bombayban titkoszatos betegség terjed, amelynek következtében a Szent György-kórházat alapos fertőtlenítés céljából 11 napra be kellett zárni. Eddig 16 esetet jelentettek és közülük 4 volt halálos kimenetelű. A tünetek: kiütések a test különböző részén, gennyves váladék a szájból és az orrból. A betegség közlelbi eredetét az esetek ritkasága miatt még nem lehetett megállapítani.

— Vidéki körutra megy a szuboticei Neven dalárda. A szuboticei Neven horvát dalárda hosszabb nyári szünet után újból megkezdte működését. A dalárda a városi zenedében hetenként háromszor és péntek minden kedden, csütörtökön és szombaton este félhét órakor tartja próbáit. A Neven vezetősége elhatározta, hogy a rendes évi szuboticei hangversenyén kívül számos hangversenyt rendez a vidéken is és nagyobb körutra indul. Elhatározták, hogy októberben, vagy novemberben Szomborban, Osztyeken és Vinkovcán rendeznek hangversenyt. A Neven idei hangversenyei nagyszabásúnak ígérkeznek, mert a közel százötven tagú örekkar már régóta készülődik modern hazai zeneszerzők munkáinak előadására. A Neven ezenkívül jövő huszvétkor résztvesz a horvát dalárdaszövetség nagy hangversenyén, amelyen nyolcezer horvát dalárda vesz részt. Az amerikai horvátok hét dalárdával képviseltetik magukat a zagrebi dalversenyen. A Neven dalárda vezetősége közli, hogy újabb tagokat felvesz és jelentkezni a próbák alkalmával lehet a zenedében.

— Két új locsolótanítót vásárol Szubotica. A szuboticei locsolóknak már régi panasza, hogy nem öntözik eléggé az uccákat, pedig a városi tanács nemrég öntözési illetéket vetett ki a lakosságra, amelyet rendszeresen behajtának. A városi tanács méltányosnak találta a panaszokat és legutóbb úgy határozott, hogy még ebben az évben pályázatot ír ki két nagy locsoló tank vásárlására. A két új tank sokkal nagyobb lesz a mostaninál és már a jövő tavasszal megvásárolják. A városi tanács határozata szerint az összes aszfaltos és keramitos utvonalakot locsolatni fogják minden két órában.

LUMOPHON

— Agyonlőtte a szülőfaluját a mezőőr. Noviszadról jelentik: A belacrkvai törvényszék ez év április 29-ikén nyolcévi fegyházra ítélte Wagner Péter hatvankétéves vrsaci mezőőrt, aki 1922. szeptember 27-ikén agyonlőtte Csonovics Szokol közkatonaát, akit szülőfalóján ért. A noviszadi felelősségi bíróság pénteken megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és a mezőőr büntetését ötévi fegyházra szállította le.

— Az új adriai vasútvonalon megkezdtek Európa egyik leghosszabb vasútvonalát építést. Beogradból jelentik: Ripanj község közelében a Bela-Reka mellett csütörtökön megkezdtek Európa egyik leghosszabb vasúti alagútjának építését. Az új alagút a készülő Adria vonal egyik leghosszabb szakaszán épül. Az alagút 3540 méter hosszúságú lesz. A munkálatok megkezdése előtt ünnepélyes beszterlési szertartás volt.

— A sztaribecseji községi képviselőtestület közgyűlése. Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji községi képviselőtestület szeptember 9-ikén, hétfőn délután három órakor havi rendes közgyűlést tart Zsikić Mikló községi elnök elnöklése alatt. A közgyűlés napirendjén 59 tárgy szerepel.

— Beiratkozások a noviszadi technikai középiskolába. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi akadémia épületében nyílik meg a technikai középiskola, amelynek egyelőre csak az építészeti osztályát állítják fel. A beiratkozások már folynak és szeptember 15-ikéig lehet még beiratkozni az igazgatóságnál. (Futaki ucca 63. szám.) Az iskolába csak azokat veszik fel, akik négy középiskolát végeztek. Azoknak akik magántanulók voltak, vagy csak esti tanfolyamot hallgattak, felvételi vizsgát kell tenni. A beiratkozások alkalmával okmánybélyeggel ellátott kérvényt kell benyújtani és mellékelni kell az iskolai bizonyítványt. Az előadások szeptember 23-ikán kezdődnek.

— Az Otthon. — Hugó Károly irodalmi hangyátéka. Vasárnapról kezdve a Bácsmegeyi Napló eddig 52 oldalas ünnepi száma 56 oldalas terebélyesedik. Új mellékletet csatolunk az ünnepi számhoz, az új melléklet címe

Az Otthon

s ez a háztartás, a gyermeknevelés, az egészség megóvása, a ruhakészítés problémáiban ad főleg a házlásszonyoknak praktikus utmutatásokat és tanácsokat.

Az új mellékletnek lesz egy rovata ezzel a címmel

Maradjunk otthon

S hogy az otthon eltöltendő órák érdekesek, változatosak és szórakoztatók legyenek, erről gondoskodik az új rovat.

A vasárnapi számban kezdjük meg ismertetni

Hugó Károly irodalmi reifltivált

A hányatott életű internacionális költő irodalmi emlékei Jugoszláviába kerültek. S itt jutott hozzájuk a Bácsmegeyi Napló kedvelt belletristája, Govorkovich János, aki egy hosszabb irodalmi ciklusban ismerteti az emlékeket. A cikkeket rendkívül érdekes és jellemző képek illusztrálják.

A vasárnapi szám egyéb tartalmából kiemeljük a következőket:

Novellákat írtak: Aliquis: Két kis történet. — Harsányi József: Tildácska. — Kosztolányi Dezső: Zár. — Gergely Boriska: Esztli gyászol és megvigasztalódik. — Kristály István: Történelmi nap. — Sz. Szigethy Vilmos: Komoróczy bírtoka. — Karlócai Sándor bácsi mestersége. — Szász Márton: A Nagyanyó meséből. — Szegedi Emil: Szerelmes vers cimen.

Versket írtak: Fényes Emil: Platán alatt. — Tiller Ferenc: Dunai alkonyat cimen.

Baedekor folytatja az érdekes Harun el Rasid sorozatot. Lucla a közkezdvelt Régiségtárban a közelmúlt társaság régiségeiből sorozatot felváltott. Magister, akinek friss tollal megírt történelmi esszéit annyira megkedvelte a közönség Csendélet című a történelem Házár-Jairól beszél. — Kemény Ferenc pedig az amerikaiak sodóia problémáiról. A »Rotschild tönkrement« című riportban Tamás István Rotschild, Babits, Bayard lovag, Molnár Ferenc névrokonaival való beszélgetést gazdag rovatokat és érdekes cikkeket találunk ezekről a kérdésekről. Történelem apró történetekben — Keresztosoros és egyéb rejtványok — Tereferé — Üzenetek rovatok egészítik ki az érdekes szám tartalmát. A Habos Torta című gyermekdal ingyenes mellékletek a vasárnapi Bácsmegeyi Napló-nak.

— Házasság. Fényes esküvő színhelye lesz vasárnap délelőn a velükakikindai görögkeleti templom. Grdnics Vojislav, Kikinda város polgármestere tartja esküvőjét Fehér Lillyvel, Fehér István magántisztviselő leányával. Az esküvői szertartást dr. Létics György püspök végzi fényes segédlettel.

— »Ignis« J. Wirth tüzelanyagkereskedés Pallas-uton, a koksztól és tüzfát házhoz szállít nagyban és kicsinyen.

— Meghalt Rosenfeld Richárd, a szuboticei villanytelep volt igazgatója. Szegedről jelentik: Rosenfeld Richárd szegedi származású gépészmérnök, aki a háború előtt és alatt a szuboticei villanytelep igazgatója volt, Quito délamerikai városban hirtelen meghalt. Rosenfeld a háború után vándorolt ki Délamerikába, ahol csakhamar szép pozíciót vívott ki magának.

Rónal Margit budapesti konzervatóriumot végzett zongoratanárnő az iskoláév megnyitásával elfogad pri-vát órákra növendékeket, óránként 25 dinárért. Szerbül beszélő tanulók szerb oktatást nyerne. Megbeszélések naponta délelőtt 10-től 1-ig, délután 3-tól 5-ig. Cím: Krupzezevica ulica 2., I. emelet balra, gyümölcs-piac.

— Halálra gázolt a vonat egy tízennégy hónapos csecsemőt. Beogradból jelentik: Pénteken délelőtt halálos szerencsétlenség történt a Kraljevó—gornymilánováci vasútvonalon, Kraljevó közelében. Egy személyvonat halálra gázolta Varlics Milenka tízennégy hónapos csecsemőt, akit szülei a vasúti vágányok szélére tettek le. A kisgyerek játék közben felmászott a sínekre és a közeledő személyvonat mozdonyvezetője csak későn vette észre a vágányok között játszadozó csecsemőt. A gondatlan szülők ellen megindították az eljárást.

— Vasárnap reggel két órán át szünetel az Áramszolgáltatás Noviszadon. Noviszadról jelentik: Vasárnap reggel 4—6 óráig a város egész területén szünetelni fog a villanyáramszolgáltatás.

Kozmetikai intézetemben a legmodernebb szépségápolást garancia mellett végzem. Szépítők végleges kikészítése elektrólízissel (többé nem ujulnak meg). Hajszálat, szemölcsöket nyomtalanul távolított el. Saját készítésű szepő, májfolt, mitesszer, pattanás el- leni és arcfelhívító szerek otthoni kezelesre, puderek, szappan, krém, arcvíz stb. kaphatók. Vidéki megrendelésre utánvétellel küldök. Tanítványok kiképzése. Roth Olga Szubotica, Kralja Alekszandra ul. 4.

— A szuboticei Francia Klub értekezlete a franciányelvű óvoda ügyében. A november elsőjén megnyíló szuboticei franciányelvű óvoda ügyében a Francia Klub elnöksége szeptember 9-ikén, hétfőn este hat órára szülői értekezletet hívott egybe a Francia Klub helyiségébe (Nemzeti-szálló). A Francia Klub vezetősége felhívja az összes szülőket, akiket ez a kérdés — akár ebben az évben, akár a jövőre vonatkozólag — érdekel, hogy az értekezleten minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— A sztaribecseji »Tesla« vigestje. Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji »Tesla« kerékpáros sportklub szeptember 8-ikán, vasárnap este a Börcsök-féle vendéglőben vigestét rendez. A mulatság iránt nagy az érdeklődés Sztaribecsejen.

— Halálozás. Schnur György szentai táncosnár nyolcvanhétéves korában csütörtökön meghalt. Az elhunyt még a legutóbbi napokban is tanított és nemrég ünnepelte meg hetvenéves táncosnári jubileumát.

— Ügyvédi hír. Pilics György volt törvényszéki és járásbíró sok évi bírói gyakorlat után Szubotican ügyvédi irodát nyitott. Az ügyvédi iroda III. kör Beogradszki put 9. szám alatt van.

— Hatóság elleni erőszak miatt elföltöt cigányok. Noviszadról jelentik: A kikindai törvényszék 1927 november 15-ikén tárgyalta Merzsán Matija és Merzán Miklós masztorai cigányok bűnügyét, akik 1926 február 11-ikén több községi hatóság közeget, akik a cigányok egyik lopási ügyében a nyomozást folytatták, tetleg bántalmazták. A kikindai törvényszék egy-egy havi fegyházra ítélte a cigányokat. A noviszadi felelősségi bíróság csütörtökön helybenhagyta az ítéletet.

LUMOPHON

Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, vakbélgyulladás veszélyének legyen kitéve, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt 1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Közkórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegék használják szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 47

— Tűz Sztaribecsejen. Sztaribecsejről jelentik: Knittel Péter sztaribecseji téglagyáros udvarán a napokban tűz ütött ki. A tűz következtében a tető egy része és az alatta levő faanyag elégett. A tüzet sikerült lokalizálni.

Dr. Beszé DIMITRIJE ügyvéd irodáját Adán Szmljanszki Dusan házában (Stein-féle házban) megnyitotta.

— Véres inasháboru Novibecejen. Sztaribecsejről jelentik: Véres inasháboru volt a minap Novibecejen. Vucetic Bránko gépészmester este együtt sétálgatott több inas társával. Vuceticet társai gunyszavakkal bosszantották, a felfurult flu erre revolvert rántott és rálőtt társaira. A lövés Dzsigsurszki Ljubát fejen találta és a szerencsétlen flu véresen esett össze. A többiek ezt látva, futásnak eredtek, mire a felbőszült inas utánuk lött és a golyó Bartalov Szlávko nevű fiut lábát találta. A lövések zajára rendőrök futottak oda, akik a két sebesültet, Dr. Grün Mór községi orvoshoz vitték. Vuceticet közben megszökött. Az orvos intézkedésére a súlyosan sérült Dzsigsurszkit beszállították a becskerekói kórházba. A másik sebesült állapota nem súlyos. A rendőrök később Vuceticet lakása padlásán elfogták.

25% / 0-ot megtakarít, ha szőrmeszükségletét már most a főszezon előtt beszerzi Spitzer Lajos szücs szőrmenagyáruházában Subotica, Sokolska ul.

Ez a híres fájdalomcsillapító „Bayer“ ASPIRIN-tabletták eredeti csomagolása. Kérje mindig az eredeti „Bayer“ csomagolást a kékfehér-piros szavatelossági jeggyel.



SPORT

A Hartmann-serlegmérkőzés elődöntője Vasárnapra jelezték a becskerekai Hajós-ok szubotociai vendégszereplésüket

A Hartmann-serlegmérkőzések befejezés előtt állanak. Még csak az elődöntő és a döntő vannak hátra, amelyek közül az előbbi a városligeti, a másikat pedig a palicsi pályákon kell lejátszani. Mint ismert, a serlegmérkőzések folyamán egymásután hullottak el a favoritok és az elődöntőbe Odzsaci, a becskerekai Hajós-ok, a szubotociai Kék-fehérek és Szombor kerültek. A négy egyesület közül a szombori csapatát szintén kiesett, úgyhogy végül csak három maradt benn. A három egyesület közül Odzsacinak az elődöntő lejátsszása van hátra a becskerekai és a szubotociai Kék-fehérek közötti mérkőzés győztesével.

A szubotociai egyesület vezetősége több dátumot ajánlott fel Becskereknek a mérkőzés lejátszására, azonban a becskerekai játékosok más elfoglaltság miatt egyik ajánlatot sem fogadták el. Már az volt a helyzet, hogy a mérkőzés lejátszására hamarosan nem is kerül sor, amikor a Kék-fehérek értesítést kaptak, hogy vasárnap, amennyiben az idő is kedvező lesz,

lejátszhatják az elődöntőt. A szubotociai egyesület a vasárnapi versenyre minden előkészületet megtett és az oszjeki versenyen való részvételét is lemondta.

A becskerekai csapat szubotociai vendégszereplését nagy érdeklődés előzi meg, bár az eredmény előre látható. A Hajós-egyesület kitűnő játékosokkal rendelkezik, elsősorban Dalással, aki a Vajdaság legjobb férfi-játékosa, azonkívül a Demko-testvérek főbősségével még a csapatnak. A szubotociak a legjobb esetben is csak egy-két pontot szerezhetnek, meglepetés, tekintettel az erőviszonyokra, kizártnak látszik. A Kék-fehérek természetesen a legjobb együttesüket állítják ki, még pedig Szenderovicsot, Kovács Lászlót, Borányit, Vigot, Grádot, a hőlköz közül pedig Kádár Maca és Bachrichné fognak szerepelni.

Az elődöntő lejátszása után valószínűleg még szeptember közepéig lejátszák a serlegmérkőzés döntőjét Odzsaci és minden bizonnyal Becskerek játékosai. A döntőmérkőzés favoritjává szintén Becskerek indul.

Szubotociai kerékpáros sikere az országos bajnokság versenyén. Zagrebból jelentik: Most tartották meg az országos kerékpárversenyeket a Krska-Vas közötti országúton. A verseny távja 172.200 kilométer volt és azon mintegy negyvenen indultak. A versenyzők között volt Erdélyi Dénes, a SZAND tehetséges kerékpárosa is, aki jelentősen Ljubljánban teljesít katonai szolgálatot és az ottani kerékpáros osztag nevezte be a versenyre. Erdélyi a hatalmas konkurrenciában 5 óra 52 perc 33 mp. idő alatt a harmadik helyen ért célba a zagrebi Sturmman és Vranarinesics mögött. A szubotociai kerékpáros teljesítménye az ismeretlen terep és a kellő versenytréning hiányának figyelembevételével elismerést érdemel.

Tréningmérkőzések Sillissal a SZAND-pályán. A SZAND vasárnap első és I/b csapatai részére tréningmérkőzéseket rendez. Délután 3 órakor a tartalékcsoport a Radnicskival, fél 5-kor pedig az elsőgarnitúra a Villanytelep SC-vel játszik tréningmérkőzést. Az első csapat kapulát Siffis vódi. A tréningmérkőzéseket belépődíj nélkül rendezik.

Vasárnapi sportprogram Noviszádon. Noviszadról jelentik: Vasárnap a Karagyorgye-pályán a Volvodina vendégül látja a zemuni Spartát, míg a Radnicski-pályán a Radnicski a NAK-kal mérkőzik.

A kikindai Srbijsa lett a bánáti serleg idel győztese. Kikindáról jelentik: A Srbijsa csapata, miután a döntőbe jutott becskerekai Boracot első ízben 5:2 (3:2),

a revanson pedig vasárnap 5:0 (3:0) arányban legyőzte, megnyerte a bánáti serleget. Az első félidőben a Borac kitérően tartotta magát és a mezőnyben főlényben is volt. Srbijsa védelme azonban könnyen verte vissza erősen támadásait és a ritkábban, de veszélyesebben támadó Srbijsa csatlósor már az első félidőben három gólt ért el. A második félidőben Srbijsa teljesen dominálta a mezőnyt és könnyen győz 5:0-ra.

Bajnoki mérkőzés Szaribecsejen. Szaribecsejről jelentik: A Szoko vasárnap a Vrbászi SC-vel bajnoki mérkőzést játszik. A Szoko első bajnoki mérkőzése iránt nagy az érdeklődés Szaribecsejen.

Futballmérkőzés a szentl. tüzoltónapon. Szentáról jelentik: Vasárnap a tüzoltótestület felkérésére a SZAK-pályán a Radnicski első csapata barátságos mérkőzést játszik a Csantavir Sport Klub csapatával.

A Szentl. AK négy tartalékkal kezdte meg az őszi szezont. Szentáról jelentik: A Szentl. Atlétikai Klub vasárnap Szomborban látta első bajnoki mérkőzését a ZsAK-kal. A ZsAK első mérkőzésén azonban tartaléklva veszi fel a küzdelmet. Páncsot három: Erdélyi két hónapra tiltották el a bajnoki mérkőzéstől, Mezei nem játszik Kuklis pedig bevonult katonának.

Országos ping-pongverseny Zagrebben. A zagrebi vasutas sportklub szeptember 27., 28. és 29-ikén országos ping-pongversenyt rendez Jugoszlávia bajnokságáért. A versenyre bevezetett Konyovics Milorád országos bajnok is. Nevezési díj tíz dinár.

KÖZGAZDASÁG

Mi az oka a buzaárak esésének?

A jugoszláv buza a világ legolcsóbb buzája

Noviszadról jelentik: Dr. Petrovics Branko, a noviszadi termény- és értéktörzsdé főtitkára a buzaárak nagy áreséséről a következőket mondta a *Bácsme gyei Napló* munkatársának:

— Nyomban az aratás befejezése óta, a buza-kereskedelm lanyhán indult meg és ez a lanyhaság ma is változatlanul fennáll. A világ összes gazdasági körrel és tényezővel foglalkoznak a gazdasági élet az egészségtelen jelensége okainak megállapításával, de nemcsak a buzaárak, hanem a zab, árpa és rozs ára is erősen visszaesett és az összes arra hivatott tényezők most azon fáradoznak, hogy ennek a katasztrófális állapotnak véget vessenek. Különösen Németországban végeznek ebben a tekintetben nagy erőfeszítést.

— A német gabonakereskedelmi részvénytársaság akciót kezdeményezett, mely abban nyilvánul meg, hogy egyes gabonakereskedelmi cégek, amelyek a német gabonakereskedelmi részvénytársaságtól erre külön meghatalmazást kaptak, rozsot a napi áron tulmenő magasabb áron vásárolnak össze. Ezeket a vásárlási árakat a tőzsdei hivatalos árfolyamlapokon, mint »legmagasabb árakat« tüntetik fel. A kótesék kizárólag azonnal szállítandó árukra vonatkoznak és a vásárlások csak olyan árukra történnek, amelyeknek szállítási költsége Berlinig tonnáként nem haladja meg a tíz márkát. Az intervenció következtében a rozs-árak szembetűnően emelkedtek.

— Amíg Németországban ez az akció megakasztotta az árak további zuhanását, azalatt Ausztria a mezőgazdasági monopólium bevezetésével keres irt a gabonakereskedelem bajaira.

— A buzaárak hanyatlása általános jelenség. A mi gazdasági körünknek azonban különösen sok gondot okoz az a körülmény, hogy a jugoszláv buza a világ legolcsóbb buzája és a világparitáson alul áll. Hogy a legjobb minőségű buza, mint amilyen például az ugynevezett tiszavidéki buza, ára a világparitáson alul áll, annak különleges okai vannak. A pénzügyi arra készített mezőgazdánkat, hogy áruikat kényszerárakon adják el, de ha nálunk is közraktárak volna-
nak, ahol a gabonát be lehetne rakított és ami a legfontosabb, ha a gazdák ezáltal lombarkölésünkhöz juthatnának, a helyzet egész másképp alakulna.

— A bankok szövetségének ezidei közgyűlésén Sziesarevics Millvoj, az Adria-Dunabank igazgatója hangzottatta a közraktárak létesítésének szükségességét és közölte, hogy a Narodna Banka erre a célra 50 millió dinárnyi alappal rendelkezik. Vajon történet-e azóta a közraktárak létesítése érdekében valami, nem tudom, de bizonyos az, hogy ebből az összegből Beogradban, Noviszádon, Szmederevon, Sabácon, Pan-
csevon és az ország fontosabb városában ilyen közraktárak létesíthetők volnának. Természetesen ezeknek létesítését meg kellene, hogy előzze a közraktárakról szóló törvény meghozatala.

— A közraktárak kérdésének megoldásával meg volna oldva a mezőgazdasági tényezők anyagi segítése a legnagyobb esetekben. Egyesek azt állítják, hogy az alacsony gabonaárak arra vezethetők vissza, hogy hiányzik nálunk az ugynevezett erős kéz, amely a gabonát az árak emelkedéséig tarthatná. Ez a feltevés téves, mert itt nemcsak a buzáról, mint tőzsdéikről van szó, hanem a Szerbia, Bosznia és Délserbia kisközségeiben végbemenő kereskedelemről, ahol a gazda egy métermázsza búzáért még 150 dinárt sem kap, noha a tőzsdei árfolyamok 195—200 dinár között mozognak. Mégis bármennyire is nélkülözöljük az eszközöket az árzuhanások további megállítására, komolyan hozzá kell tennünk az árak további áresésének megakadályozásához, mert a mai egészségtelen állapotnak beláthatatlan következményei lehetnek.

— Sajnos nálunk nincs gabonakereskedelmi részvénytársaság, mint amilyen a németeknél van, amely képes volna intervencióval változtatni a helyzetben. Beogradban van ugyan a kiviteli cégeknek egy szövetsége, de ez nincs abban a helyzetben, hogy nagyobb szabású tranzakciókat kereszthál viheness. Nem is tudjuk az osztrák rendszert utánozni, mert egy gabonamólium megvalósítása nagy tőkét és hatalmas és szakemberből álló szervezet létesítését tesz szükségessé.

— Az egyetlen út, amelyre léphetünk, ha a passzív vidékek tartományai eszközölnék az intervenciót. Nagyon kívánatos és előnyös volna, ha ezek a tartományok a lakosságuk számára szükséges gabonát már most beszerznék és lefedeznék a jövő aratásig való szükségletüket és ha ez az akció a tőzsdék útján történne. Ez megakadályozhatná az árak esését és a gabonaárak megfelelő magasságra juthatnának. Emellett a passzív vidékek olcsóbbra jutnának gabonához, mint ha tavaszkor vásárolják.

— Ez volna jelenleg az egyetlen kiút a mezőgazdaságunk számára, de sürgősen meg kellene kezdeni a közraktárak létesítését, meg kell oldani a kivitel és a hazai fogyasztás finanszírozásának kérdését, mert ezek nélkül nem fejlődik hazai gabonakereskedelmünk, hanem még az a kevés cég is elpusztul, amelyek most nagy erőfeszítéssel küzdenek a létért.

Egy szücsárúkeszítő és kereskedelmi cég jubileuma. Néhány nappal ezelőtt Nettel Salc, a jőhíri bécsi és noviszadi szücs- és örméru cég főnöke kettes jelentős ünnepet ült meg szűk családi körben. A cég alkalmazottai abból az alkalomból, hogy Nettel Salc, a cégfőnök egy napon ülte meg házasságának és bécsi cégalapításának húszéves jubileumát, házi ünnep keretében ünnepelte főnökét, aki most öt éve alapította noviszadi szőrmérukeszítő és látványosan szép szücsüzletét, mely egész Jugoszláviában nagy népszerűségnek és a legjobb hírnévnek örvend.

Amerikai bazár alakult Szubotocian. Karadjordjev trg 5. sz. alatt, Minden darab 8 dinár, Naponta óriási bevételmeg igazolja legjobban, hogy nálunk minden olcsó. Tekintse meg kirakatainkat.

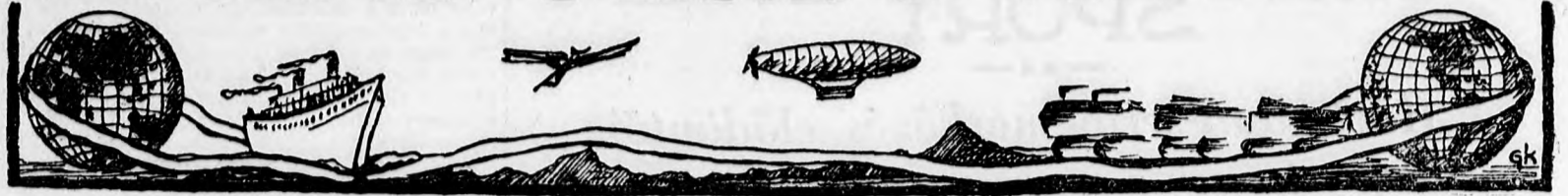
Gazdasági szervezet alakult Szaribecsejen. Szaribecsejről jelentik: A szaribecsei és környéki gazdasági szervezetek kiküldöttjei a napokban értekezletet tartottak Szaribecsejen a »Central-szálló színháztermében. Az értekezleten elhatározták, hogy a szaribecsei szerb és magyar gazdákörök és a környéki gazdasági egyesületek bevonásával általános mezőgazdasági szervezetet alapítanak. A szervezési munkálatok elvégzésére bizottságot választottak, amelynek tagjai a következők: Predin Sztevan, Olavski Vulo, Horvacki Sándor, Matetaski Toso, Komáromy Mihály, Ifjabb Cseszák Ferenc, Székely László, Nagy Mátyás, Horváth Ignác és Radics Mihály.

Az osztrák idegenforgalom haszna. Bécsből jelentik: Az osztrák vendéglospárnak van mit félteni, amikor a fegyveres szervezetek összetűzésével való fenyegetések láttára az idegenforgalom megcsappanásától tart. Hogy milyen óriási nyereség egész Ausztria gazdasági életére nézve az idegenforgalmi üzlet, azt világosan mutatják az osztrák nemzeti bank heti kimutatásai ezekben az idegenforgalom szempontjából különösen jelentős nyári hónapokban. Hétről hétre növekszik az osztrák jegybank devizaállománya az idegenek által Ausztriában hagyott külföldi fizetőeszközöktől. A legutóbbi két hónap alatt körülbelül 50 millió schilling értékű font és dollár került be az osztrák nemzeti bankba, melynek értékszáma augusztus 23-án 391 millió schilling volt. Ugyanakkor a fedezeti arány 70,9 százalékra javult.

Az amszterdami tőzsdén törölni akarják az összes olasz értékpapírokat. Amszterdamból jelentik: Az amszterdami tőzsde vezetősége elhatározta, hogy ezután nem ad engedélyt olasz kötvények vagy részvények hivatalos jegyzésére, mivel a tőzsde és az olasz kormány között az olasz vasúti kölcsön szolgáltatása ügyében megkezdett tárgyalások mindaddig eredménytelenek maradtak. Ha pedig a tárgyalások végleg hajótörést szenvednek, az összes jelenleg hivatalosan jegyzett értékpapíroknak el kell tűnniük az amszterdami tőzsdéről.

**Legjobb hirdetési orgánom
a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ“**

UTAZÁS-FÜRDŐ-NEVELÉS



ROVATVEZETŐ: FORGÁCS BELA

Az ősz a jugoszláv fürdőkben

Az idei hosszúra nyúlt nyár most szeptemberben második kánikulával kedveskedik. De attól eltekintve is, hogy olyan meleg van a városok falai közt, hogy mindenki vágyik a nyaralás után, a figyelem mind éreklébben fordul mostanában a jugoszláv fürdő és nyaraló helyek felé, amelyek összesen oly igazán szépek, hogy még annak is, aki a nyár folyamán akár külföldön is nyaralt, kívánatosá teszik, hogy néhány napot, vagy egy-két hetet ezeken a belföldi fürdőhelyeken töltsön el. Szeptemberben a legtöbb jugoszláv fürdőhely nagy árkedezményt nyújt az ott tartózkodóknak, úgy hogy ha nem is olcsóbb néhány napot ezeken a fürdőhelyeken eltölteni, mint ha az, akinek erre az üdülésre szüksége van, otthon marad, semmi esetre sem drágább, mintha nem utazik el.

Amikor a szeptemberi üdülésről van szó, elsősorban utalni kell *Palicsra*, amely a vajdaságiak szempontjából azért is előnyös, mert az utazási költség is teljesen jelentéktelen. Palics soha nem olyan szép, mint szeptemberben. A haldokló természet mintha még meg akarná mutatni, hogy mennyi szépsége, mennyi bája van. A fürdőigazgatóság bár a fürdő látogatottsága szeptemberben csökken, gondoskodik arról, hogy azok, akik a szeptembert is Palicson töltik, megfelelő szórakozást találjanak. A szórakozások között elsősorban számba jön a fürdés. A tó hűs hábjai s a egyszerű strand valósággal üdítőleg hatnak ebben a második kánikulai melegben. Esti szórakozások is bőségesen vannak.

Azok, akiknek telik arra, hogy messzebbre utazzanak, nem csalódnak akár a szlovéniai fürdőkre mennek, akár a tengerpartra. Valamennyi fürdőhely teljes üzemben van s úgy a lakásban, mint az ellátásban jelentékeny kedvezményeket ad.

Igen sok bel- és külföldi látogatója van a *plivicaí tavaknak*, amelyek Európában szinte páratlan természeti kincsekkel gyönyörködtetnek.

A délszerbiai gyógyfürdők különösen *Vrnjačka Banja*, *Kovačica*, szintén teljes üzemben vannak s azok számára, akik pihenést keresnek, talán a szeptember hónap alkalmasabb is mint a főszezon lármás hónapjai.

Aki tehát szeptember folyamán üdülésre, pihenésre vágyik, ezt olcsó pénzen megtalálja jugoszláv fürdőkben.

A Némi-tó titka

Az első írott nyomok — Halászok leletei — Pazar római kori hajók nyugosznak a tófenéken — Az elmúlt korok kiemelkedő kísérletei — Caligula császárnak voltak a hajói — Mussolini

Két órányira sincsen Rómától a Némi-tó, ha az ember a legközelebb és a legkényelmesebb úton igyekszik feléje. Villanyos vicinális visz fel az atbanói hegyek lábánál épült városkához, keresztül Genzanóig. Cenzano kicsiny város, talán inkább falu, mint város s a felső vége a Némi-tóval határos. Magas hegyektől körülvevett kráteresüví mélyedésben csillag a tó vize. A hegyeket köröskörül sűrű erdő borítja, melynek zöldjével sötétzöld színűnek tetszik a tó vize. A régiak jól ismerték Róma környékének ezt a kies pontját. Julius Caesarnak is állt a tó partján egy pazar nyári laka. Még régebbi feljegyzések szerint Dianának állt temploma a hegyoldalon. Talán azért is hívták a régiak a tükörmódra szétterülő, soha meg nem redülő vizű tavat Diana tükreinek.

Sokáig semmi híre az irodalomban ennek a tónak. 1450-ben történi róla először említés, azzal kapcsolatosan, hogy vállalkozó szellemű emberek a régi római hajók el süllyedt nyomaira találtak vizében. A legenda szájhagyomány alakjában híven őrizte ezeknek a hajóknak emlékét. Az első irodalmi említést a hajóról II. Pius pápának, a nagy humanistának Commentarijában olvassuk. Elbeszéli bennök, hogy tengerészek bocsátkoztak a tó vizére s a fenéken egy vasból, vagy rézből való hajót fedeztek fel, amelyet négy nagy gyűrű tartott leborgonyozva.

Többet tud erről a felfedezésről egy valamivel korábban megjelent olasz könyv. A szerzője a forliblei Flavio Biondo s a könyv egyik legkorábbi »Baedekerje» Rómának és általában Olaszországnak. Elbeszéli benne a könyv szerzője, hogy Prospero Colonna híboros, aki a tónak és környékének birtokosa volt, halászemberek meendődjára útján értesült arról, hogy a tó fenéken két római császárkori hajó nyugszik. A környék halászaival hálóval, majd kötelekkel gyakran rántottak ki belőle szárazra részeket. A híboros, mint igazi humanista s a rómaiak történetének nagy csodálója, Leon Battista Albertihoz, a kora renaissance nagy építészéhez és tudósához fordult segítségért. Alberti azután megszerkesztett egy szilárd uszó alkotmányt, amelyet üres hordók tartottak a víz színén s amelyekre kötélrudakat szereltek. A vízbebocsátott vashorgok segítségével igyekezett a hajók testét megfogni. A híboros tengerészeket hozatott Génából, akik úgy usztak, mint a halak. A tengerészek lebocsátkoztak a tó fenékre és belekaszottak testébe a horgokat. Az egyik gályát sikerült is az orránál fogva felemelni, de meglőtt a víz felszínét elérte volna, ketté nyílt az egész és visszaomlott a tó fenékre.

Messze földről csodájára jártak azoknak a törmeléknek, melyeket Alberti darui és tengerészei a tóból kihalásztak. Találtak a tó fenéken több ólomcsövet is, amelyek nyilvánvalóan egykoru vízvezetéknek voltak részei. Az egyik csőre rá volt vésvé Tiberius

császár neve. Albertinek az volt a véleménye, hogy ezeken az ólomcsöveken át táplálták a környékbeli forrásokból a hajókat és lakóikat.

Eddig terjed Flavio és Biondo da Fordi előadása. Hogy Alberti mester a munkálatokat miért hagyta abba, arról nincsen semmi hír. A tó fenékre került gályák ismét száz évig tartó álomba merültek iszapágyúban.

1535-ig kell várnunk, hogy a tófenék felkutatásának újabb nyomára akadjunk. Elsőrendű fontosságú okiratról van szó, Francesco de Marchi »Della Architettura Militare« (a katonai építészetről) szóló könyvéből, melyben egy szemtanú számol be észleleteiről, aki maga szállt le a tó fenékre és tulajdon kezével tapogatta meg a titokzatos építményeket s a mai tudós figyelmével vizsgálta meg a kezeügyébe eső legapróbb törmeléseket is. Maga De Marchi volt ez a buvár. Hogy a tóba lebocsátkozhassék, azt egy külföldi embernek, a fantasztikus Guglielmo di Lorenának a találmánya tette lehetővé. Erről az emberről az olasz építész szinte babonás tisztelettel ír. Nem volt az szerinte közönséges ember fia »Roppant sűrű és hatalmas szakállt viselt, de akkorát, hogy derekán alul ért és hogy körülhathatta a fejét«.

Lotharingiai Vilmos mester szóbanforgó találmánya nem volt egyéb, mint egy mozgatható és hordható buvárharang. A buvár a fejére huzta és lebocsátotta körülbelül a derekáig, de úgy, hogy két karjával szabadon mozoghatott. A lábait teljesen szabadok maradtak. Hogy a benne meghúzódott embert hogyan táplálta levegővel a feltaláló, arról De Marchi diszkrétén hallgat. Fogadalmmal vállalta feltaláló titkának megőrzését és szavát hűségesen állta. A buvárharang fából való volt és jókora ólomdarabok tették súlyossá. Francesco de Marchi a Némi-tónak azon a pontján bocsátkoztatott a vízbe, melyen a hajók nyugodtak. Kísérlete csak félig sikerült s lent a vízben mindenféle furcsa haleset érte. Attól való féltében, hogy a tófenéki növényzet kárt tesz a ruhájában, levette nadrágját és csupasz lábszárral bocsátkoztatott a vízbe. Szerencsétlenségére ellátta magát kenyérral és sajttal is és ebből támadt a baj. A Némi-tóban csak úgy nyúzsog az apró

hal, melyek a morzsák láttára sűrű rajokban vették körül a buvárt és összecsipkedték a lábszárait. Mikor ezen is túl volt, a hajó teste felé tartott De Marchi és kalapácsával nagyokat kezdett csapkodni a hajó oldalára. Ekkor »olyan fájdalmat érzett két fülében, mintha hosszú tűt szurtak volna belé« és érezte, hogyan telik meg vérral orra és szája. Kénytelen volt jelt adni és felhuzatni magát. Odafent hamar magához tért és kisláttatva újra lebocsátkoztatott a vízbe, de most már nadrágosan és vattával betömött füllel. Ezután teljes egy órát töltött a víz fenékén. Sikerült a hajó egy részére kötelek kötnie s a fentlétők tekintélyes mennyiségű gerendát és egyéb fát huztak fel. De Marchi részletes leírásából végre megtudhatta a világ, hogy valódi hajókról volt szó, fenyőfából készültokről, melyeknek testét fémlemez borították. A tökéletlen buvárharang, sajnos, nem engedte, hogy behatóbb kutatásokat végezzen és hajó belsejébe merészkedjék.

1820 táján a Némi-tó környéki helységeken az emberek már nem is emlegették a tó fenékén nyugvó hajókat. 1827 őszén jelentkezik ismét egy vállalkozó szellem: Annesio Fusconi lovag, hogy Halley dr. találmányához hasonlóan buvárharangjával próbát tegyen. Fusconi buvárharangja rengeteg csonka kupalaku faköpeny volt, amely alatt nyolc ember fért el. A benne levők a levegőt alulról kapták szivattyú segítségével. Fusconi lovag igazi kalandor módra el volt szánva, hogy végez a gályákkal, még ha apró darabokra kellene is szedni azokat. Sok minden töredéket, fából és fémből valót kihalászott a vízből. Leleteit eladta a vatikáni múzeumnak, ahonnan, sajnos, elkallódtak. Az elszánt Fusconi aligha be nem váltja ígérését, későbbi körök nagy bánatára, ha az időjárás meg nem zavarja tervében. Vihar szabadult a kis tóra és elsüllyesztette Fusconi uszó-műhelyét.

Megint félszázados csend. 1895 szeptemberében egy Borghi nevű vállalkozó szerződést kötött a Némi-tó akkori tulajdonosával, az Orsini-család fejével, amelynek értelmében joga volt buvárral kikémlelni a tó fenékét és az elmerült régiségekből felszínre hozatni azt, ami kezeügyébe akad. Az olasz kormány is kiküldte ellenőrzőnek képviselőjét, Barnabei dr. archeológust. A buvár kutató munkája csodálatos eredménnyel járt. Néhány nap alatt egy szájában gyűrűt tartó oroszlánfejet, egy bronz farkasfejet, s egy pompás bronz Meduzafejet halász ki, megannyi díszítő elemet a hajónak. Ezek a leletek, melyek az állami múzeumba kerültek (Museo delle Terme) és ma is ott vannak, az egész tudományos világ érdeklődését felébresztették és az olasz kormányt a munkálatok szigorú ellenőrzésére bírták. Néhány nap múlva két ólomcsövet talált a buvár, melyeknek egyikén teljesen olvasható betűkkel ez a név volt látható:

C. Caesaris — AVG — Germanici.

Azaz: Cai Caesaris Augusti Germanici — Caligula császár neve.

Barnabei ebből a leletből azt következtette, hogy a hajó időszámításunk 37. és 41. éve között készült.

További kutatások újabb értékes eredményekkel járnak. November 20-án a buvár 19 méternyi mélységben egy másik hajót fedezett fel, amivel beigazolódott a forliblei Flavio Biondo adatainak helyessége.

Most már az olasz kormány vette kezébe teljesen a tófeneki kutatásokat. A közoktatásügyi minisztérium élén Guido Bacelli, a híres orvos és ugyanolyan híres humanista állott. Az ő utasítására a legpontosabban meghatározták a két hajó méreteit és helyzetét. A hajók egyikéről megállapították, hogy hosszúsága 60 m 25 cm., szélessége 18 m. 40 cm. A másik hajó, amelynek méretei még nagyobbak, körülbelül 22 m.-nyi mélységben fekszik, úgyhogy fara iszap alatt van.

A tudomány ezzel teljesen hatalmába kerítette a hajóroncsokat. De az olasz államnak sokáig nem volt pénze alaposabb kutatások elvégzésére, azután közbeszakadt a nagy háború.

1928 október 20-án óta furcsa zugás veri fel a csendes völgy békéjét. Négy óriási villamos szivattyú, négy szörnyűséges vámpír szijja a genzanói parton, a tó vizét, naponként 85 millió litert és önti az ókorban épült földalatti alagútba, amelyen át a tengerbe folyik. A Némi-tó haladoklik. Eredeti terjedelméből már 5 métert vesztett és naponként 5—6 centiméterrel apad a vize. Közben száz munkás dolgozik szerényen, hogy kiszélesítse az utat, amely Genzanóból a tó partjára visz. Az autók nemsokára a hajók pihenőhelyéig közlekedhetnek majd

FELDAFING

(München mellett)

Előkelő leánynevelőintézet gyönyörű, egészséges fekvéssel, hatalmas park közepén. Nyelvek, zene, háztartás és kívánatra iskolai tantárgyak is. Sport. Előkelő nevelési tónus. Vezetők: SCHEIDT NŐVÉREK. Prospektus a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalában 9438

Szeptember a fürdőn

Lipik, szeptember hó.

A lipiki fürdő csodálatosan szép parkja a szelid, szeptemberi langyon napsugárban sütkérezik. Másutt talán még meleg nyár van, a nap még verejtéket csal a fáradó emberek homlokára, itt azonban a nap erőteljesebben szelid mosollyal küldi aranyugaráit a park fáira és virágaira játékos, derűs csöndes szeptemberi hangulatot terjesztve maga körül.

Hát igen, ősz van, szép napsugaras ősz, amely szelid ragyogásával, melankólikus hangulatával, a közelgő őszeget szimbollizáló békességével ezerszer szebb itt, a lipiki árnyas allékon, széles virágágyak között, mint otthon, az izzadságszagú, lihegő városban. És ami mindennél harmonikusabbá, stílusosabbá teszi az itteni szeptembert, hogy itt betegek élnek, akik lassan, álmodozón sétálnak a napsugaras őszi park jái közt, mintha ők maguk is részei volnának az őszennek, a lüktető nyárnak, az élet végének, a fagyos tél, a halál előszobájának.

Es mégis szebb itt a fürdőn ilyenkor, a szezon vége felé, mint volt a nyári hónapokban. Csöndesebb, nyugodtabb, szelidebb, békesegebb ilyenkor a fürdőélet. Megszűnt a zaj, a nyüzsgés és a forróság, most már nem mulatóhely Lipik, hanem gyógyfürdő. A fürdővendégek száma megcsappant, most már nincsenek összezúfolva három-négyen kis parasztszobában, mint a nyáron, a nagy szezon idején, nincs minden elképzelhető, tényérnyi kis fedett helyen ágy, abban tüdővendég. Most nincs zúfolva a sétány, nincs lefoglalva minden pad, nincs zúfolásig telve étterem, kávéház, nem kell órákig várni a kiszolgálásra. Vannak azért most is elegendő, de ezek nem nyüzsgőnek, nem sietnek, nem szívják el egymás elől a levegőt. Most minden olyan nyugodtan, csöndesen, szeliden, harmonikusan történik, mindekl ráér, semmi se sürgős, senki el nem késik. Az ember ilyenkor álmódja, vágyja a jövő életét, amilyen itt a valóság: ilyen békesnek, rendezettnak, nyugodtnak, gondtalannak. Milyen jó volna örökre így élni...

Ha az ember a sétáló arcába néz, ol kell csodálkoznia, hogy mennyire egyformák itt az emberek. Nem az arcvonásuk, hanem a kifejezésük, a tekintetük, az egyéniségük, a lelkük. Mintha testvérek volnának, mintha egyetlen nagy család tagjai volnának. Érdekes, hogy itt csupa jó ember jött össze, kedves, szimpatikus, jólelkű emberek. Csupa előzékenység, fincság, jóság van a szemükben, állandóan szeliden mosolyognak egymásra, előzékenyen köszönnek egymásnak, udvariasan kitérnek az utból. A férfiak többnyire szakállt viselnek, ami komollyá és szelidvé teszi az arcukat, a nők nem páváskodnak, nem öltözködnek feltűnően, hanem izléses egyszerűséggel, az öregek szelid emlékezőzéssel mosolyognak a fiatalokra, a fiatalok tisztelettel nézik az öregeket. Ez nem a kúnti világ, ez nem a hajszás, a gyöngébbeket eltaposó, lázasan verejtékező, küzdéssel, marakodással, féltékenységgel, irigységgel teli élet, amit otthon élünk, hanem a békesség, szelidesség és szeretet álmvilága...

Mert van valami, ami összetartja az itt élő embereket, van valami közösség közöttük, mintha valami nagy titok volna, amit csak ők tudnak és mi összeforrasztja a lelküket. Pedig nem titok, hiszen mindenki tudja mi az ami összetartja és szelidvé, kedvessé, jóvá változtatja a lelküket.

Ez a különös kapocs, ami testvérré teszi az idegeneket, önzetlenné az irigyeket, jóvá a rosszakat: a

betegség. Ide szeptemberben csak betegek jönnek, akik gyógyulást keresnek és találják a fürdő vizében, a légózonjában és az élet csendjében. És a test gyöngesége széppé teszi a lelkeket, a baj közössége, közelebb hozza a szíveket. Hiszen itt nem kell egymásra féltékenykedni, nincs mért egymásra gyűlölni, mit ér egymást eltaposni, itt nem küzdünk a kenyérért, sikerért, karrierért, itt mindenki egyet akar, egyet gondol, egyet küzd: a gyógyulásért. És a lipiki forrás gyógyerejű vize nem fogy ki soha, jut belőle bőven mindenkinek, minnek volna hát a túlekedés, verseny, gyűlölet!

*

Ime, az ember valójában nem gonosz, irigy, önző, féltékeny és erőszakos, mint ahogyan mindig hittük. Csak az élet, a kényszer, a szükség viszi rá, hogy letapossa a gyöngébbeket, hogy gyűlölje embertársát, hogy verekedjen mindig és mindenkiel a falat kenyérért. Lám, ha elszakad rendes környezetétől, az otthoni élet vad iramából, a kényszerű túlekedésből és eljön ide ebbe a gyönyörű fürdőbe, egyszerre megváltozik, visszaszerzi igazi alakját, valódi lelkét, felszabadul benne a szív, az elnyomott jóság és szelid lesz, bekés lesz, szereti embertársait, még pedig szabadon, minden kényszer nélkül, valódi hajlandóságait követve...

Emma Trauner

az

Institut für Junge Mädchen

Reichenau (N. Ö.)

tulajdonosnője

szeptember 9 és 10-én
a budapesti ASZTORIA
szállóban található
d. e. 9-12 és d. u. 1-6
között

1773

ATHENSTAEDT LEÁNYNEVELŐ-INTÉZET FREIBURG (BADEN)

9876

Villanegyedben. Előkelő intézet. Nyelvek, zene, tudományos oktatás, sportok, tánc. Lelkiismeretes felügyelet. Prospektus a kiadóban

»Német Leánynevelő Otthon« Gráz. A jugoszláv közönség előtt nem ismeretlen a »Deutsches Tochterheim« Gráz Klosterwiegsgasse 34, mely intézet a külföldi előkelő körből kikerülő leánykák egyik legkedveltebb intézetének. A »Deutsches Tochterheim«, mely a műveltséggel járó tananyagot nyújtja, nem felel meg a növendékeknek szükséges szórakozásokról sem. A serdülő korban levő leányok megedzéséről is gondoskodás történik, télen a könnyű téllsportokat, nyáron a nyárisportokat üznek s ezáltal viruló egészséget és kitűnő hangulatot teremtetők a növendékek között. Az intézet közvetlen közelében korszerűen felszerelt nagyszerű uszoda nyújt nyárhűlést a nyár meleg napjaiban.

Genève-Vernier (Suisse) Schwab

Penzionátus: „Bel Ebat“

Fiatal uri leányok részére.

Gyönyörű, egészséges fekvés. Francia nyelv tanítás, ételtés. Sportalkalmak. Kitűnő berendezés és ellátás. Szigorú felügyelet. Prospektus a Bács megyei Napló kiadóhivatalában

Leánynevelőintézet Ziegra GARMISCH-PARTENKIRCHEN (BAYERN)

Gyönyörű fekvés. Kitűnő, modern berendezés. Szigorú felügyelet. Iskolai tantárgyak, nyelvek, zene, sport, háztartás. — Prospektus kívánatra díjlanul

Féláron lehet Velencébe utazni. Szeptember 9-én kezdődik Velencében a nemzetközi motorosnavigációs verseny. Az olasz vasutak igazgatósága mindazoknak, akik a velencei versenyekre utaznak, 50%-os menetdíj-kedvezményt ad. A kedvezményes jegyet a határon lehet megváltani. A kedvezmény 20 napig érvényes.

Dr. GUSTAV EHLER'S ERHOLUNGSHEIM (ang. gyógyintézet) LASSNITZHOHE BEI GRAZ

555 méter a tenger színe felett.

Csalátszobák és lábbadozóknak előrenedű elhelyeztetés és ellátás nyújtandó. Rendkívül mérsékelt árakon. Interurbán telefon: Lassnitzhöhe 2. — Felvilágosításnál szolgál: Dr. GUSTAV EHLER, LASSNITZHOHE BEI GRAZ 5885

H. NASSAU elismert pedagógus

szünidei otthona és internátusa

VÖSLAU, Schlumbergerstrasse 20

Német nyelvoktatás 4073 Prospektus

Utószézon Gleichenbergben. Gleichenbergből jelentik: A szép, tiszta, állandóan derült őszi napok az enyhe klímájú Bad Gleichenbergen való tartózkodást különösen kellemessé teszik. Főleg azoknak, akik a télen át katarusokban vagy asztmában szenvedtek, van szükségük arra, hogy egy Gleichenbergben eltöltött kurával légzőszerveiket erősítsék. Az utószézon szeptember 1-én kezdődik, a gyógydíjak, gyógyszerközők és szobaárak jelentékeny csökkentésével. Szalonzenekar, méz, valamint a gyönyörű környékre rendezett autókirándulások gondoskodnak a közönség szórakoztatásáról. A gyógyintézetek (pneumatikus kamrák, inhalatóriumok, természetes szénsavas fürdők) október 1-ig maradnak nyitva. Az új Kurhotel valamint a Grazerhof szálloda központi fűtéssel vannak ellátva

INTERNÁTUSOK ÉS TANINTÉZETEK

LAUSANNE MELLETT MORGES SUISSE

„MON SOUHAIT“

penzionátus fiatal leányok részére

Az intézet igazgatónője:

RUTH SCHAETTI

szeptember 9-től 14-ig naponta d. e. 10—1-ig d. u. 4—6-ig a budapesti Royal szállóban intézete után érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást.

Az intézetbe beiratkozott növendékek felügyelete alatt utaznak Morgesbe.

10. 41

„La Semeuse“ „Lausanne Prilly“

Penzionátus és háztartási iskola

A francia és idegen nyelvek alapos megtanulása. Kézi-és művészi munkák, festés, zene, háztartási és főzőiskola. Nyári- és téli sportok. Saját teniszpályák. Referenciák.

„MON SOUHAIT“ Penzió MORGES-LAUSANNE

Gyönyörű fekvésű a genfi tó partján. Hatalmas, árnyas kert. Teniszpályák. Francia, német, angol nyelvoktatás. Iskolai tantárgyak. Zene, sport, kirándulások. Teljes kenyelem.

Legjobb hely urileányoknak nyaralásra
RUTH SCHAETTI igazgató

LAUSANNE MANOIR-SIGNAL Institut DE WERRA

Penzionátus fiatal lányok részére. Háztartási iskola. Modern nyelvek. Nyári-téli sportok. Legjobb referenciák. Igazgató: Mme DE WERRA. Prospektus a kiadóhivatal küld.

Kurhausendhof 4343

HOFGASTEIN Legkorszerűbben berendezve. Egészéves fekvés. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak.

TÖCHTERHEIM SEGEBARTH Svájci leánynevelő intézet Bad Reichenhall (Bajor Alpok)

Saját villa, nagy gyönyörű gyümölcsösökben. Lelkiismeretes oktatás. Nyelvek, iskolai tantárgyak, zene, sport, társasélet. Társadalmi kiképzés, háztartás. Kívánatra prospektusok és referenciák.

Vezetők: 5301

J. Segebarth és Dr. Ruth Segebarth

YVERDON (LAUSANNE MELLETT) LE MANOIR LEÁNYPENZIONÁTUS

Alapos, előrenedű kiképzés a francia és egyéb modern nyelvekben. Háztartási oktatás. Korszerűségi szakok, zene, praktika és művészi munkák, diplomás tanítónők. Csaldia, élet, előrenedű ellátás, nagy park, fürdő, a tavon, kitűnő alkalom nyári udilásra. Legjobb referenciák szülői től.

Igazgató: GAYDON-CHOLLY urnő. 7684

GARMISCH-PARTENKIRCHEN

Bajor Alpok — 800 méter a tenger színe felett

„CONSTANZE“ LEÁNYNEVELŐ-INTÉZET

Lelkiismeretes kiképzés a háztartás minden ágában. Tudományos továbbképzés. Nyelvek, zene, sport, testedzés. Előkelő, családias ház. Kert. Központi fűtés. Kitűnő ellátás. Referenciák. Prospektus a kiadóhivatalban

Molnár & Moser-
féle világhírű**Eau de Cologne**Russe
Chipre
L'origanminden gyógytárban, drogériában és illatszertárba
kapható. Főlerakat: **Herezl-drogéria, Subtica****TÁRCA****A borjú**Írta: **Lakatos László**

A kis alpesi faluba (a sok autó között) megérkezett egy szekér. Vele együtt három élőlény. Elöl a ló, amely húzta. A bakon zöld harisnyában és bőrnadrágban, kezében oster és szájában porcellánpipa, a gazda. A harmadik személy bent feküdt a szekérben és ez egy borjú volt.

Ötletes, korára szép és fejlett. Ágyravetett szénán feküdt a szekérben, zsákvászon takaró volt rajta (a reggel a hegyekben hideg) és két-két lába bokáiban össze volt kötve kötéllel. A szekér megállt a hotel előtt, amelyben husevők laktak. Bécsből, Münchenből és egy szép szőke ur Frankfurtból, aki minden délben és este kétszer is vett a husból. Mert jó étvágya volt és mert penziót fizetett.

Talán félóráig maradt el a gazda, de előbb a ló gyeplőjét ráakasztotta a kerítésre. A ló állt a szekér előtt, amelyben a borjú teste hullámozott. Nyugodtan állt, azzal a türelemmel, amely hozzátartozik foglalkozásához. De ez nem egy apatikus állás volt. A ló türelmességében határozottan volt valami aktivitás. Mintha csak azt mondta volna:

— En most állok és türelmes vagyok. En most azt teszem, hogy várok.

Csak ritkán nézett hátra a borjura, aki idegesen föl-fölemelte fejét. Összekötözött négy bokáját fájlalta, a szájával levegő után kapkodott. Érezte, hogy ebben a fekvésben van valami csunya és természetellenes. Szeme kifordult és kék

lett mint egy emberé. A nézése... Hiszen egy borjú nézése még akkor is szomorú, ha nagyon jó kedve van. Halálos rémület volt ezekben az elűvegesedő szemekben.

És a ló állt részvétlenül, szörnyű közönnnyel, tele immoralitással, mint a gazda cinkosa. Pedig tudta, hogy mit csinál. Tudta, hogy ő hozta be a borjút a legelőről a faluba. Szénaért és zabért csinálta és azért, hogy a gazda ne üsse az ostorral. A ló eladta a borjút az embernek.

En az erkélyről néztem az egészet és szívem megtelt gyűlölettel a ló és részvétellel a borjú iránt.

— Lám, — gondoltam — születés kérdése az egész. Ha véletlenül Indiában jöttél volna a világra, akkor most ott szent állat volnál és templomot építenének tiszteletedre. De hát nekem is mennyivel jobban menne, ha véletlenül francia írónak születtem volna. Akkor ma nekem villám volna Bretagneban a tenger partján. Mig így...

Gondolatban így próbáltam vigasztalni szegény borjút. Közben pedig jött egy fekete kakas hetykén és kíváncsian. Megállt a szekér mellett. Mint a bakkszobában a koldus a kártyaasztal mellett, ő is várta, hogy hátha leesik neki valami. De a borjuval abszolúte nem törődött. Az egész társaságban ez a fekete kakas volt a legkiallhatatlanabb.

A gazda visszajött. Vízszíni szemében nyugalom. Odament a szekérhez, kifogta a lovat. Elvezette. A ló nem szívesen ment, pedig etetni vitték. Utközben többször is megállt és visszafordította fejét. Talán azért nem akart menni, mert szerette volna látni, hogy mi fog még itt történni. Vagy talán azért nem akart menni, mert az állását féltette és aggodott, hogy míg ő el lesz, más ki fogja intrikálni a rudja mellől.

A gazda másodszor is visszajött (most már a ló nélkül) és leemelte a borjút a szekérről. Letette a földre, kihúzta a zsákból és eloldotta bokáit. A láb persze elzsibbadt a sok fekvéstől, a borjú nehezen állt talpra, a bokáizmok nem működtek tüstént és a gazda többször megpiszkálta az ostorral, de nem bántón, sőt bizonyos gyengédséggel. Végre mind a négy lábán állt a borjú. Szeme megtelt étellel és egyébként is vidám lett, pedig akkor már ott állt a gazda mellett még valaki véres köténnyel, kampós láncsal és hosszú késsel. És a kis borjú mégis örült. Örült, mert vagy nem tudta, hogy miről van szó, vagy pedig örült, mert ebben a pillanatban mindennél fontosabb volt számára, hogy bokáiról levették a köteleket és hogy újra négy lábán áll.

Félelem nélkül ment a kis borjú és ez így még szomorúbb volt és én azt hittem, hogy meg kell halnom a szegységtől. Álltam az erkélyen tehetetlen dühömben, a borjú már nem volt ott, amikor — nincs az a helyzet, amelyben ne találjunk ki valamit a magunk igazolására — eszembe jutott:

— Vajjon, ha engem vinnének, vajjon ő is így sajnálna engem, mint, ahogy most én sajnálom őt? Nem! A borjú nem sajnálna engem. Nem tudná a nyakamat késsel elvágni, nem tudna a lusomból enni, de sajnálni se tudna engem. Mert sajnálni csak az tud, aki bántani is tud. Sajnálani csak az ember tud.

De most nem is tudom egészen biztosan, hogy ez kinek jutott eszébe. Igazán nekem vagy csak annak az arrogáns fekete kakasnak, aki még mindig ott állt a szekér mellett és várta, hogy hátha leesik neki valami. Vagy talán senkinek se jutott eszébe ez a gondolat? Csak ott volt önmagától és önmagában? Ott volt a levegőben, amely itt, ezer méterrel a tenger színe fölött olyan különösen tiszta és olyan különösen éles.

Nestlé gyermekliszt

kiváló, vitamindus

tápszer**Prima poroszszén****Osztrau- és Hindenburg-kokszot**

bányaárakon ajánl az

Általános Hitelbank Rt.

szénosztálya

Szubotica — Telefon 51

2 évi hitelre is!**Asztalosok, butorgyarak, fűrésztelepek és faúrügyárosok figyelmébe!**

BÜTTERLING leipzig-i famegmunkálógépgyár, Európa egyik legnagyobb cégének vezérképviselét Jugoszlávia területére átvettem. Raktárból azonnal szállíthatok **olcsó gyári áron** legmodernebb, legújabb kivitelű, legtökéletesebb golyócsapágyazású gépeket és szerszámokat. — Minder gép **szíjnélküli meghajtásra**, beépített villanymotorral szállítható.

Jellinek József
Subotica, Vilsonova ulica 51.

„ALGA“ laboratorium, Sušak
... és közlöm azt is, hogy fiacskám
3 üveg

ENERGIN

elfogyasztása után teljesen erőre
kapt, nagyszerűen néz ki, az étvágya
is kitünő, testsúlya szépen gyarapodott.

Szarajevo

Tisztelettel

Ivan M. Mandić

ENERGIN ezreken segített!
ENERGIN segít Önön is!

Felnőtteknek 3—6 üveg kell, naponként
3 evőkanállal. Gyermeknek 3 üveg, na-
ponként 3 kávékanállal.

Az ENERGIN kapható gyógyszerárakban
és drogériákban. 1 félliteres üveg 40 dinár.
Utánvételes szállítás mellett 3 nagy üveg
128,6 nagy üveg 248 dinár és 1 üveg ingyen

Laboratorij **ALGA** Sušak broj 8



Szabadalmazott

Jégszekrényeink
árát leszállítottuk!

Mielőtt jégszekrényt vásárol,
kérjen árjegyzéket és ajánlatot

BRAĆA GOLDNER jégszekrény-, fabu-
tor- és rézárnyártól
SUBOTICA, Jugovića ulica 20. — Telefon 1—34

MISS VILÁGSZÉPE

DEBRECZENI JÓZSEF ÉS LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Copyright by Bács megyei Napló
1929

(Kaland a nagy toalettal)

A vacsoránál még jobban feltűnt Margit szótlanúsága és álmódzása. Bajza Sándorral volt találkájuk egy restaurantban ezen az estén, de Margit ma irítottott attól, hogy a fiatalemberrel találkozók. A legszívesebben hazamenekült volna valamilyen ürüggyel a szállodába, de sajnálta Rózsit, akinek előző estétjét amugyis elrontotta. Vacsora közben Bajza előbb a szépségverseny-ről beszélt fontoskodva, majd némaságba burkolódzott és szokása szerint várta, hogy a két nő között induljon meg a beszélgetés. Csak olykor tett egy-egy megjegyzést, többnyire olyankor, amikor Rózsit nem figyelt rájuk. Ezekben a megjegyzésekben mindig rejtett vagy egész nyílt célzás volt a szerelemre. Margit csodálkozva döb-bent rá, milyen változáson ment keresztül egyetlen nap alatt. Bajza eddig is ellenszenves volt neki, hiúságának mégis jólesett, hogy a nagyvárosi újságíró, akinek bizonyára sok barátja volt már, aki színésznőkkel és költőkkel volt jóban, érdeklődik iránta, foglalkozik vele, sőt talán kis-sé szerelmes is belé. Most azonban ellenszenves-nek találta Bajzát, akiben többé már nem az ele-gáns szerkesztőségi titkárt látta, hanem egy vi-déki ficsurát. Szabó Andorra kellett gondolnia, a bank piperkőc, beképzelt helyiérdekű Casanová-jára. Milyen messze volt tőle ebben a pillanatban Szabó és milyen távolságban volt már Bajza hódító, jólfeszültségétől is.

Az ismeretlen képét látta maga előtt és ön-kéntelenül is vele hasonlított össze minden férfit, aki az utjába került, riadtan döb-bent rá, hogy a fiút, akit az éjszaka csodálatos mámorában találta meg, éppen olyan gyorsan el is vesztette... A férfit, akinek első ölelését adta, nem ismeri és talán sohasem fogja újra megtalálni. Nevét nem tudta és címét sem ismerte. A hajnali derengés-ben az autótaxi gyorsan robogott el vele a villaszerző háztól és az idegen városban bizonyára sohasem találta meg többé a csöndes, előkelő úc-cát, amelyet csak az éjszaka sötétjében látott. Csupán annyit tudott, hogy valahol az Etoile kö-zelében van az ucca, de ez nem sokkal ért többet a semminél. Pedig tisztán érezte, hogy vágyódik a férfi után. Szerette volna megint a homlokán érezni annak puha simogató kezét, annak az em-bernek a kezét, aki asszonyt tette és megtani-totta a gyönyörre... Nagyon nyomorultnak, na-gyon elhagyottnak érezte magát és sirmi szeret-tett volna. Szerelm volt ez, vagy csak az érzé-kek félelmetesen lobbanó görögüze, maga sem tudta. Ugy érezte, hogy először életében szeret valakit igazán, szenvedélyesen. Vajon gondol-e rá ennyi melegséggel a férfi is, keresi-e, szeretné-e újra megtalálni, vagy minden további nélkül beleenyugodott abba, hogy reggel nem találta maga mellett a lányt?

Harmadnapra valamilyen ürüggyel egyedül ment el a szállodából és órák hosszat kószált az Etoile környékén. Besurrant a melléknéccákba is és reménykedve kereste a házat, amelyben boldog volt. Az uccák azonban kétségbeesítően egy-farmák voltak. Hiába járt tétován egyikből a másikba, az igazít nem tudta megtalálni, vagy talán járt is benne, el is ment a ház előtt, csak nem ismert rá az épületre. Most már titokban azt remélte, hogy legalább a férfivel fog véletle-nül találkozni, hiszen erre kell járnia. Izgatottan nézett minden szembejövő férfi arcába, néha már-már azt hitte, hogy már megtalálta, de az-tán kiábrándulva látta, hogy tévedett. Igaz, nem is tudta, mit tenne, ha véletlenül találkozna vele. Zavara bizonyosan elfojtotta volna benne a kiki-vánkozó szavakat. A csalódás furcsán kevere-dett benne a biztonság érzésével, mivel inkább látta, hogy céltalan és hiábavaló minden kutatás.

A keresett villa helyett mást talált. A Chaps Elysees fényes üzletei között egy cégtáblára té-vedt a tekintete, amelyen jólismert nevet fede-zett fel. Duval et Cie fénylett az őszi napsütés-ben a cégtábláról és Wagner Margitban régi otth-oni emlékek ébredtek ennek a névnek az olva-sásakor. Ez volt a bank, amelynek annyi hivata-los levelet írt unalmas szürke kisvárosi délelő-tökön a bank örökgyforma gépies munkarobot-jában. Amikor a francia levélre rágépelte a címet

»Paris«, mindig újra feltámadtak a vágyak, ame-lyek elérhetetleneknek látszottak, a világ fővá-rosa után. Most itt volt tehát Párisban, remegő szívvel sétált el a bank előtt, az üvegajtón ke-resztül belesett az íróasztalok közé, amelyek mellett égyog dolgoztak a párisi Wagner Margi-tok és Szabó Andorok, mint otthon a Takarékpénztár és Kereskedelmi Részvénytársaságnál. Mégis mennyivel jobb volt ezeknek, hogy itt él-hetnek Párisban. Nekik nem rövid kirándulást jelent ez a csodálatos város, hanem otthont. Ő pedig? Ma még itt van Párisban, de ki tudja, mit hoz a szépségverseny és mi következik azután? Talán megint a szürke kis vidéki város és az egyhangú bank. Wagner Margit borzadva gond-olt erre az eshetőségre és úgy érezte, hogy so-hasem tudna többé újra beletörődni régi életébe. Győzni akart a versenyen, diadalmaskodni és egy szebb élet örömeit élvezni, mohón és fiatalos boldogsággal.

A szépségverseny napja rohamosan közele-dett és Margit most már lázasan vetette bele ma-gát az előkészületek izgalmába. Ő — a férfi — egyetlen éjszaka után eltűnt az életéből és mert nem találta meg, versenyebe szeretett volna feledkezni. Rózsit csodálkozva tapasztahata, hogy a néhány napos megmagyarázhatatlan apátia után Margit ismét érdeklődik minden ki-csiség iránt.

— Milyen furcsa vagy néhány nap óta, ki-csikém. Mintha megváltoztál volna. Szeszélyes lettél.

Margit gyors csókkal engesztelte ki növé-rét és a verseny előtti idegességre hivatkozott.

A nagy torna előtti napon végre elkészült a grandetoilette, Pathou remeke. Valóban nem mindennapi ruha volt ez: besszínű tülköltemény strasszal díszítve. Maga volt a megtestesült iz-lés és előkelőség, még Pathou mester a divat ko-ronázatlan királya is büszke volt alkotására. A fejedelmi ruha ott pihent már a szállodai szoba szekrényében.

A verseny délutánján azonban, amikor Mar-git öltözködéshez készült és elő akarta venni, megdöbbenve látta, hogy a ruha nincs többé a szekrényben. Egy pillanattal megkövülten állt az üres szekrény előtt:

— Szent Isten nincs itt a ruhám!

Rózsit azt hitte rosszul érte.

— Ugyan ne tréfálg! Hogyhogy nincs ott? A szekrényben nézted?

— Persze. És csöpp kedvem sincs a tréfa-hoz. Értsd meg, nem találom a ruhámat.

Sírva fakadt.

Ekkor már Rózsit is a szekrény előtt állt, amelyből siralmasan tátongott ki egy rés. Min-den megvolt hiánytalanul, csak az új Pathou-kre-áció hiányzott.

Pillanatok alatt mozgósították a szálloda egész személyzetét. Szobalányok, liftboyok és szobapincérek adták egymás kezébe a kilincset s izgatottan és röstelkedve megjelent a szálloda igazgatója is. Senki sem tudott semmiről. A rejtély azonban mégis váratlan gyorsasággal oldó-dott meg. Előkerült az a szobalány, aki délig volt szolgálatban. A csinos lány ijedten dadogva mes-élte:

— A délelőtt folyamán — amikor a hölgyek nem voltak itthon, ittjárt egy nő, aki a Pathou-szalonn megbizásából kérte a kisasszony ruháját. Mondtam, hogy a hölgyek éppen nincsenek it-hon, mire azt a választ kaptam, hogy önök épen most jártak a cégnél és meghagyták, hogy hoz-zassák el a ruhát, amelyen sürgős javítást kell eszközölni. Ennek ellenére sem akartam odaadni a ruhát, de az ismeretlen nő igazolta, hogy va-lóban a Pathou-szalonn alkalmazottja és megma-gyarázta, hogy a javítás nagyon sürgős, mert dél-után lesz a verseny és addig okvetlen el kell ké-szíteni a toalettet.

(Folytatása következik.)

NYILT-TÉR

Opštinsko poglavarstvo u Parabuču raspisuje licitaciju na manjak, keja će se održati 20. o. m. u 9 sati pre podne u sudnici opšt. poglavarstva u Parabuču i to: Na 7 pari zimskog odela (uniformi) za policaje i poslužitelje,

5 kom. zimskih kabanica (šinjela),

7 pari zimskih cipela i

7 kom šubara (zimskih kapa).

Materijal (štof) za odeću mora se poglavarstvu na 4—5 dana pre licitacije prikazati, da bi ga poglavarstvo moglo izabrati.

U Parabuču, 4. avgusta 1929.

Nečiji živ potpis

beležnik

10230

Klein Vendel

knez.

Opštinsko Poglavarstvo u Adi.

Br. 500/1929.

Oglas licitacije

Opštinsko poglavarstvo ovim objavljuje, da će se javna licitacija Jnc 20-og septembra 1929 god. pre podne u 10 sati u predsedničkoj kancelariji održati za nabavku tiskanica i plsaceg pribora, odprilike u vrednosti 5000 dinara.

U Adi, 22. avgusta 1929. god.

10209

Opštinsko Poglavarstvo.

Nemačka Keramika

(Deutsche Keramik)

Kosmajska 7 Beograd Telefon 31-82

Meisseni Hardmuth, Čeh és Zsolnay
fayenc fal- és padlóburkoló keramiai lapok.

Meisseni és Hardmuth-kályhák, vala-mint luxuskandallók és takaréktűzhelyek (Sparherd).

Költségvetés, tervrajz díjtalan.

Tekintse meg kiállítási helyiségünket

NŐI

Szőrmebundák

egy világcég lerakata

Reklámárok! Reklámárok!

Eisler Izsó
ruháruházában, Szubotica

A BARÁTOK TEMPLOMA SORÁN

LEGUJABB KALAPMODELLEK

o l e s ó n

„Vulkán“ női kalapszalonnban kaphatók

Szubotica, Strossmayerova ulica 20.

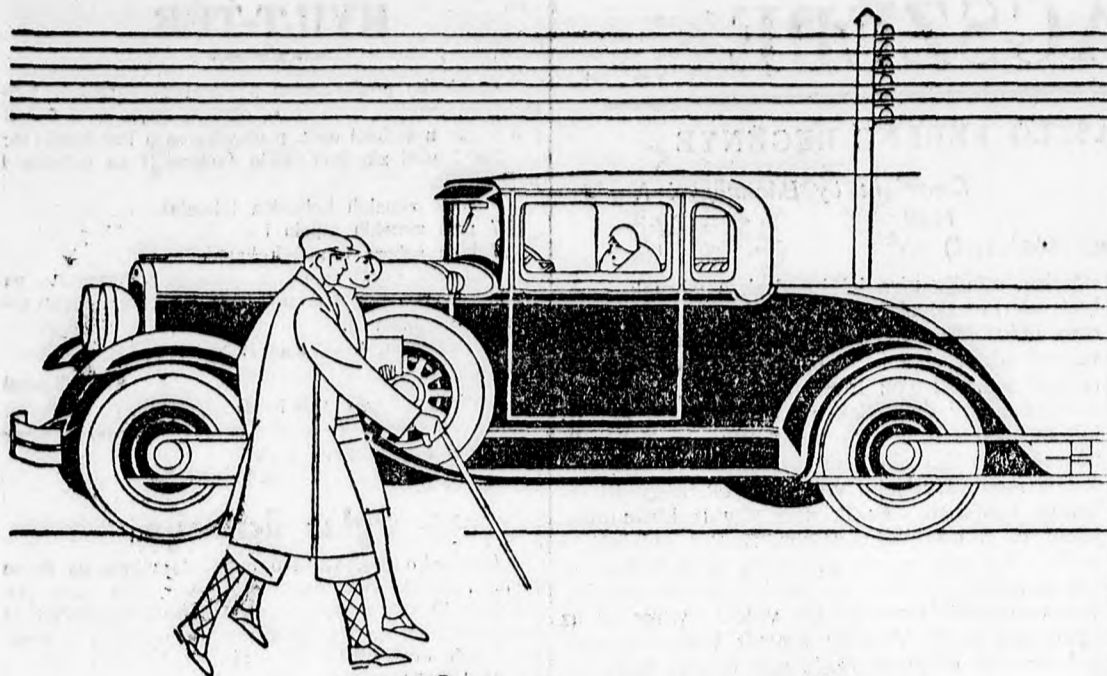
Filctompok órlási választékban

A berlini rádiókiállítás szenzációja:

A legtökéletesebb

villanyrádió

kiállítási modellje megérkezett Subotica-ra a Centralna Banka rádióvállalata által a jövő héten megnyitandó kiállításra.



MÉRT DICSEÉRI MINDENKI EZT A GYORS ZAJTALAN KOCSIT?

Nemcsak roppant erejéért — hanem mert a vele megtett ut kellemes, nem fárasztó, ami csak hathengeres motorának és hét csapágyas fő tengelyének köszönhető. Nemcsak bámulatos fékeiért dicsérik, hanem azért is, mert azok hidraulikusak automatikus kiegyenlítéssel, és mert nem csuszátják a kocsit semmiféle körülmények között sem. Mert karosszériája új módon van építve, egy darabból áll. Minden kapocs nélkül, szilárd, kényelmes, zajtalan. Biztonsága, — kényelmessége — zajtalanlansága évekig való használat után is ugyanaz marad. Ezek a tulajdonságok teszik érthetővé az automobilszakértők véleményét: Hogy maga a Dodge gyár — amely ugyan mindig kiváló kocsikat épített — sem tudott eddig ilyen gyors, zajtalan és tartós kocsit teremteni, mint az új Dodge Brothers Six.

**AZ
ÚJ**

DODGE BROTHERS SIX

Vezérképviseles: „VELAUTO” Automobilkereskedés Sekula Zécević
BEOGRAD, Dofanska ulica 23 ZAGREB, Gundulićeva ulica 7
SKOPLJE, kej 13. oktobra br. 5

DODGE BROTHERS' MOTOR CARS, DIVISION OF CHRYSLER MOTORS, DETROIT, MICHIGAN

A noviszádi jódos természetes gyógy- forrás vize

nagy rádium-tartalommal, kellemes izzel, palackozva kerül forgalomba, melyet megbizottunk Szuboticán árusít.

Városi Jódos Gyógy-
fürdő és Asványviz R.-t.
Noviszád



Nagyanyja és gyermeke

Önre vannak utalva. Az élet így hozta magával. Mi itt a teendő? Az anya tudta azt, hogy a DUBIED-kötőgépen otthon gyönyörű, egyszínű, csikos vagy szép tarka mintákkal díszített kötőruhákat lehet készíteni. Tudakozódni kezdett a részletek után. Egy szép napon bevonult a házba a gép és vele együtt munka és kereset is. Az ilyen DUBIED-kötőgép minden olyan rendelkezésre áll, aki jövedelmező és kellemes foglalkozást keres. A részleteket megteudhatja az 1. számú ismertetőből, amelyet a kötőde-szaklap mutaványszámával együtt ingyen megkap.

Fizetési kedvezmények.
Ingyenes kitanítás.

ČESNIK & GROSS
Beograd, Topličin Venac 9

DUBIED
A jó kötőgép

WEITZENFELD
i DRUG SUBOTICA
IN URBAN TELEFON 192.

Komló-, gabonás-, lisztes-
zsákok

vizmentes ponyvák

Kerti és tűzoltó tömlők,
mindennemű zsinegaruk
olcsó beszerzési forrása.

Kérjen árajánlatot!

THERMAL-PARKSTRAND-FÜRDŐ
BAD VÖSLAU

Európa legnagyobb fürdője
Rádióaktív Akraithotermál 24 °C
Gyermekgyógyhely, kád- és asznávas fürdők. - Torna- és tenisz-
terek a fürdőben 4233

MEGJELENT MEGJELENT

Dr. Vécsesi:

**KOZMETIKAI
TANÁCSADÓ**

című műve.

A 200 oldalas vastos kötet ára
40 dinár

Minden nő
szárára nélkülözhetetlen!

Kapható a könyvkereskedésben is

MEGJELENT MEGJELENT

Zárszámad st legutányosabb áron készít
Minerva-nyomda, Subotica

»**DAMA**«

fehérnemű és
kézimunka szalon

Elvállal női-, férfi- és
gyermekfehérneműt
a legolcsóbb
árban

Monogrammozást és
drukkolást vállalunk

TOLSTOJEVA ULICA 21
Kenyérgyár ucca

TIP-TOP arckrém az arcot széppé,
üdévé és fiatallá varázsolja Gyártja ERIKA vegyészeti gyár, Szubotica

Előírással új
TANKÖNYVEK

az összes iskolák és tanintézetek részére és
használt tankönyvek
kitűnő állapotban, új, tartós kötésben
míg a készlet tart

féláron

Előírással
író-, rajz- és tanszerek
jutányos áron

A középiskolai magyar tagozatok
növényekének figyelmébe!
Tankönyvszükségletüket már most rendeljék meg,
mert a könyvek későbbi beszerzése nehézségekbe
ütközik

VIG könyvkereskedés
Subotica, Főter

**Kitűnő, jól bevezetett
textilutazó**

ki az egész országnak a vevőkörét ismeri
állást kíván változtatni
Leveletet „Szerény igény” jelleg alatt a kiadóhivatalba
kér. 10.01

Nagyobb téglagyár azo-
nali belépésre gyakorlott
gépészt keres
Ajánlatok eddigi működésük közlésével
„Gépész” jellegre a kiadóba kértük

**Novi Vrbas, Bačka Topola
Mali Idjoš, Feketić
Crno-Brdo, Sekić**
községek részére feltétlen megbízható, kitűnő
összeköttetésekkel rendelkező
helyi főügynököt keresünk.
„ANKER”
Általános biztosító r. t. fiókja, Szubotica

Teljesen érett,
lekvárfőzéshez való szilvát
minden mennyiségben a legolcsóbban szállít
Arnold Izsák, Nova Gradiška

**Dr. SEIDL
GYÓGYPENZIO**
(K. U. H. A. U. S.) CRIKVENICA
Tengeri-fürdő és klimatikus gyógyhely
Egész éven át nyitva!
I. rendű intézet. Központi fekvés a strandtű-
dőnél és a gyógyparknál. Kényelemmel beren-
dezett szobák baikonokkal és loggiákkal. Fürdők.
Fürdővendégeknek gyógyhasználat nélkül is.
Május 1-ig mérsékelt árak. Részletes prospektus
kiváratra 2401

Anderl-Rogge elismerten elsőrendű
Leánynevelőintézet
GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29—93
Szünidei otthon is. — Felvilágosítás, prospektusok

KINTORNA



— Mondd kérlek hányadika van ma?
— Nézd meg az újságot, ott van a zsebedben.
— Ezt hiába nézem, ez tegnapi.

Tandregő: Miért tiltotta meg professzor ur az
előbbi köztudós tanácsnak a hegedülést?
Tandr: Mert éppen alattam lakik.

— Két fiatal férj beszélget:
— En a feleségemmel egy tehermentes házat kap-
tam hozományul.
— En is egy házat kaptam, de sajnos, megterheve.
— És nagy rajta a teher?
— Elégé. Benne lakik az anyósom is.

Egyik szubotical kávéház terraszán egy hölgy
málnaszörpöt iszik. Arra megy a főúr, mire a csi-
nos hölgyecske megszólítja:
— Főúr, küldjön egy szalmát.
A főúr diszkrétan mosolyog közelebb hajol és
megkérdezi:
— Szökét, vagy barnát parancsol?

Egyik divatos osztrák fürdőhelyen történt:
Egy hölgy, aki nemrég érkezett oda és még nem
ismeri a viszonyokat, kislfiával felül az autóbuzsra.
— Kérek egy felnőttjegyet és egy gyermekjegyet.
— 60 garas, — mondja a kalauz és átnyújtja a
jegyeket.
— De hát a kislfiának gyermekjegyet jár, —
mondja az anya — mért nem ad gyermekjegyet?
— Kérem, — mondja udvariasan a kalauz — azt
is adhatok, de az is 30 garas, éppen úgy, mint a fel-
nőtt-jegy.
— De hát akkor mi a különbség a gyermekjegy
és a felnőttjegy között? — kérli most már türelmetle-
nül az anya.
— különbség az, hogy a gyermekjegy lila — fe-
jezi be a vitát anyagi nyugalommal a kalauz.

**20%
koronabónok
eladását és vételét**
leg 10 yó (b) n
közvetítjük
Szubotical
Kereskedelmi és Ipari
(Vasúti parkkal szemben)

**Donath Artur
ékszerspecialista
SUBOTICA**
Jelačićeva ulica 8.
Steiner cukrászda
mellett

**Forradalom
az asztalos iparban!**
BUTOR-FA
BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁST
AD
DRUŠTVO ZA OBRATNE POTREBŠTINE
VOSIJEK

26 éve fennál ó
nemcsak megélhetést, ha-
nem vagyonszerzést is biz-
tosító v. s. fűszer- és ve-
gyeskereskedés lópor-, va-
dászokk- és trafikengedély-
lyel, depóval együtt hatévi
bőrszerződéses aladási okok
miatt 9/41
a onna! eladó
Cim a kiadóban.

Mübutor
Legjobb és leg-
izléseesebb csak
Szabadosnál
Subotica,
Daničićev put 1 7261

ISKOLAKÖNYVEK
magyar és német nyelvű
iskolák részére, engedé-
lyezve a Miniszarstvo Pro-
svete által. Árjegyzéket
ingyen küld a kiadó.
Lipsitz & Lampel
Subotica 7264

**Naptárárusítók
figyelmébe!**

Mi a Minerva Naptárak tíz legfőbb
előnye minden más naptárral szemben s
mi biztosítja ezek kelendőségét?

1. Olcsóbb, mint a többi kalendáriumok.
2. Tartalmasabbak, vaskosabbak, mint a többi naptárak. Több olvasnivaló van bennük.
3. Ami benne van, azt a legjobb írók írták, a képeket a legjobb rajzolókat rajzolták. Tartalmuk érdekes, tanulságos és hasznos.
4. A Minerva Naptárak kiállítása tet-
szetes, művészi.
5. Minden naptárhoz ingyen regény van hozzáfűzve.
6. Mindegyik naptár szövegrésze más és más.
7. Tanulságos és érdekes képek egész tömege van minden naptárban.
8. Sok hasznos és érdekes tudni való van bennük.
9. A Minerva naptárakban foglalt ada-
tok pontosak.
10. A naptári részben az ünnepek vörös betűkkel vannak feltüntetve. A napkelte, holdkelte, névnapok, vásárok jegyzéke pontos és megbízható.

1930-as

naptárszükségletét, mert csak így bizto-
síthatja, hogy idejében meg is kapja a
kalendáriumokat.

Az 1930-ik évi

**„MINERVA”
NAPTÁRAK**

szétküldése október elején megkezdődik.
A szétküldés a rendelés beérkezésének
sorrendjében történik. A

Minerva Naptárakat

a közönség megismerte, megszerette s
keresi, úgy hogy azok árusítása nyugodt
és biztos keresetet jelent.

Az 1930-as esztendőre a következő
naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. Vajdasági Magyar Naptár
2. Petőfi Naptár
3. Gazdák Naptára
4. Jézus Szent Szive Naptár
5. Szőlősgazdák Nagy Naptára
6. Vidám Naptár
7. Kis Naptár

Minden naptár más-más szövegű s
más-más regény van mindegyikhez mel-
lékelve.

Aki naptárakat akar árusítani, kér-
jen tőlünk ajánlatot.

**Minerva-nyomda
Subotica**

LIFKA-KERT

Csütörtöktől vasárnapig
2 kivételes attrakció! 2 grandslágér!
HAROLD LLOYD
ezidei szenzációs újdonsága
Harold a hős!
Uj ötletek, új attrakciók végtelen mûla ságos sorozata a szezon kimagasló filmje
Nevada
Vadnyugati történet Zan Gray regénye után
Elsőkésletben Douglas Fairbanks minden eddigi filmjé felülmúló újdonsága
GAUCHO

LEVELEZÉS

Közvetkél! Gyönyörűm. Apányos a lelke. Kié a Szív? Hol az ezer édes emlék? Feleljen. Egyetlen szávrárt mit adnék? Jutok eszébe? 55 10225

Bányai Zsófi szobalányt, kérem tudassa pontos címét a kiadóba. Conen. 10258

HÁZASSÁG

Fiatal gyárlagató nősnölni öhajjt. Közvetítők, akik elsőrangú zsidó családoknál összekötéssel bírnak, küldjék ajánlataikat >500.000-igeligére a kiadóba. 10248

28 éves, jómegjelenésű, háziasan nevelt, magas karcsú leány, ismeretség hiányában ezuton keresi házasság céljából azon özvegy uricmber ismeretségét, kinek nem hozományra, hanem jószívű feleségre, esetleg gyermekének szerető anyára van szüksége. Közvetítők kizárva. Teljes című leveleket kérem >Komoly- jeligére >Bega- hirdetőbe, Veliki Beckerek. 10214

Férjhozmenőknek, nősülőknek biztos siker. Cím a kiadóban. 9896

Nősülés 48 éves, özvegy, intelligens iparos, 70.000 dinár évi fixfizetéssel. Oly hozzámilló, megfelelő hozománnyal rendelkező életársat keresek, aki takarékos, jó háziasszony, szereti a szolid, szép, családias életet. Teljes című, fényképpel ellátott leveleket >Bodog jövő- jeligére a kiadóba kérek. A fényképeket a legnagyobb díszkréció mellett visszaküldöm. 10175

FOGLALKOZÁS

Háromvagos export malmunkba keresünk szakképzett főmólnárt, csakis azok jelentkezzenek, akik elsőrendű bizonyítványokkal rendelkeznek. Irásbeli ajánlatukat az alanti címre küldjék be: Mokriński Parni Mlin na Valjke d. d., Mokrin. 10223

Kifutót keresek, jó házból valót 16 éven felülit. Eisler Antal, Knjazá Mihajla 2. 10197

Kisasszony gyermek mellé nappalra, perfektt szerb, azonnal felvétetik Dimitrijević, Novisad, Futaki put 1. 10231

Főmólnári állást keresek mielőbbi belépésre. Végzek beérést a legnagyobb tehér listát GO-ra, elhanyagolt malmot versenyképessé teszsek, malmok és malmi gépek rekonstrukcióját vállalom. Cím: Pajor György főmólnár, Cantavir. 10222
Belterületen 4-5 szobás modern családi ház eladó. Radio Reklam. 10221

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapon és ünnepeknapokon számít. Legkisebb apróhirdetés 10 dinár. Csak felhívással jelölve lehetnek továbbítva. Kérleképpen feltüntetni kell a címet.

Paprika és uborka eltevéséhez

csak 80%-os vegyítészta étel-ecetsavat
használjon. Cégünk az áru valódiságáért és legfinomabb minőségéért teljes szavatosságot vállal
KLEIN GÉZA és FIAI
Telefon 55 Telefon 55

Segéd, ki rádió üzletben működött, felvétetik Cantarina Banka rádió osztályánál. 10134

Apólonó felvétetik azonnali belépéssel. Cím a kiadóban. 10122

Zagreb közvetlen közelében földbirtokkal és két mézszárazkkel rendelkező 33 éves katolikus fiatalember ezuton keres megértő életársat. Kb. 250.000 dinár hozomány megkívántatik, amely azonban telegkönyvileg biztosított. Vallás mellékes. — Levelek >Komoly- jeligével Radio Reklam, Subotica, kéretnek. 10038

Intelligentes deutsches Fräulein, der serbischen Sprache bestens kundig, wird zu einem achtjährigen Mädchen gesucht. Mithilfe im Haushalt erforderlich. Offerte mit Fotografie und guten Zeugnissen erwünscht. Dr. Kosztolányi Ludas, z. p. Palić. 10163

Utazók, akik a helyi és vidéki ipartelegeket látogatják, szép mellékkeresetre tehetnek szert. Ajánlatokat addigi és jelenlegi működés megjelölésével >Agilis- jeligére a kiadóba kérek. 10176

VÉTEL-ELADÁS

Vállalatnak, iparosnak kitűnően alkalmas vízvezeték berendezéssel, gazdasági épületekkel bíró ház eladó. Áll: 5 parkettázott szoba, csempézett fürdőszoba, konyha, összes melléképületről. Különálló épületben 3 szobás. 2 szobakonyhás lakás, 2 autógarage, 2 kocsifészer, istálló, javítóműhely stb. Ugyanott 7 darab különböző elektromotor villanyfűrészes eladó. Bővebbet Noviszad centrum. Laze Kosticsa 11. Telefon 20-28. 10257

Jókorban levő luksuszautó, költözökés miatt eladó. Érdeklődni lehet Bata garázs Szubotica, Zrinjski trg 24. 10263

Ebédli, fekele, modern, 14 darabból álló, eladó. Ára 10.000 dinár. Sombor, Florianova ul. 38, balra. 10242

Jóforgalmu vendéglómet és szállodát családi okok miatt bérebeadnám, esetleg eladnám Lišević Antal vendéglős és szállodás. Cantavir. 10207

Vendégló Adán a főútcán, 50 év óta fennáll, tanceterommal és külön üzlethelegységekkel és lakással ellátott, költözés miatt eladó. Pinter Kálmán, Ada. 10252

6 HP kocsira felszerelt jókarban levő magánjáró nyersolajmotor, fűrésszel és darálóval olcsón eladó. Pleesz Pál, Kula. 10255

Ház fűszerüzlettel kisebb, forgalmas utcában a családnál áthelyezése miatt eladó. Cím a kiadóban. 10023

Benz-Mercedes autóbuzs, huszszemélyes, új, eladó esetleg forgalmas utvonlora százalékra is kiadó. Annak, ki egy jobb vonalat ajánl, kalauzi vagy soffóri állást adok. Aman Antal, Temerin 10247

KIRAKATÜVEGEK VITRUMNÁL, NOVISAD, FUTOSKI PUT 137. 9987

Éjjeli üzlet Zemunban betegség miatt eladó. Biztos egzisztencia. Cím a noviszadi kiadóban. 9710

Eladó földbirtok, Baranyában, 90 hold élő és holt felszereléssel igen jutányos árárt, kedvező fizetési feltételek mellett sürgősen eladó. Grünwald ügynökség. 10262

Uriarnitura, gadrobszekróny, zsolnai tányérok, jegesmedve bőrök, ágy matraccal, konyhabutorok, speiz-állványok eladók. Karadzićeva 12. 10261

Eladó családi ház az V. körben. Cím: Osiječka ul. 15. 10206

Temetkezési vállalat eladó minden elfogadható árárt. Cím a kiadóban. 9665

20%-os koronabónókat vetünk. Pučka štédionia i zalozni zavod d. d., Osijek. Desatićina ulica 27. 9708

Rhodo Island red tojók és kakasok, leghiresebb törzsek ivadéka, eladók. Gallus-Farm, Bačka Topola. 9777

Nemor, fajtiszta gyümölcsfák, díszeserjék, bokor és futórózsákát őszi szállításra ajánl a Vajdaság legregőbb kertészete. Kérje őszi árjegyzékünket. Bednarz-féle kertészet, Stara Kamilja. 9980

Stara Kanizsán, Pašićeva ulica 6. szám alatt egy használt első típusú Ford-autó jutányos árárt eladó. 9982

Kovacsot használt vasasztrogapát 15.000 dinárért eladó. Ugyanott furugép és kovacsműhely felszerelés jutányos árában eladó. Csikmák Péterné, Senta. 10096

Családi ház, új, modern, a posta közelében eladó. Érdeklődni tulajdonosnál Földes ruházlet. 10106

Fűszer- és csomegetizlet, forgalmas, átadó. Cím a kiadóban. 10070

Íróasztalok, pult, stélázi, fali kirakatok, eladók. Cím a kiadóban. 10077

Sarokház eladó, mely áll 2-2 szobás és két egy szobás lakásból a belterületen. Érdeklődni lehet Lagner fodrásznál, Pašićeva ul. 6. 10130



VÁROSI MOZI

Csütörtök - vasárnap

United Artist

Avala film



Banky Vilma
ezidei első legnagyobb filmje
ÉBREDES

Egy szegény árvalány története

F5-zerepök:

Banky Vilma és Walter Byron

Használt betegtolóköcsit keresek megvételre. Züljević szücs, Sokolska ul. 15. 10172

2 favágó-motor körfűrészzel, egyik 5-6 lovas német gyártmány, másik Langen és Wolf, alig használtak, jutányosan eladók. Kiss és Vámos, Senta, Boška Jugovića ul. 11. 10178

Motor. Egy darab 22 lóerős Ford petróleummotor ekével együtt eladó Kadván Orbánnál, Senta, Tópart 17 10179

KOLONFÉLE

Szomborban izraelita diákleányt elfogadok ellátásra, zongora használat, Jakšićeva 11. 10259

Egy szegény munkás csütörtökön elvesztette börtökben lévő régi nikkelóráját. A kecsület megtaláló a kiadóhivatalban jutalmat kap, ha az órát visszahozza. 10284

Labor üzletházban több irodahelyiség, esetleg garson lakások kiadók. Bővebbet Freradovićeva ul. 18. 10257

Templomülések, 2 elsőrendű női ülés, a helybeli izr Szentegyletnél bérebeadó. 10213

2-3 diákot elvállalok teljes ellátásra. Külön szoba, közel a beltérhez. Cím a kiadóban. 10253

Építkezésekből kimaradt föld ingyen elhordható. Barzel vaskereskedés, Subotica. Gimnazijska ulica. 10167

Molon a főútcán Viktor-féle ujonnar berendezett jóforgalmu vendéglő családi okok miatt eladó, esetleg hosszabb időre bérebeadó. Tudakozódni lehet kizárólag a tulajdonosnál. Pető Mihály, főmólnár, Mol (Bácska). 10180

Keresek tiszta, lehetőleg különbejáratu butorozott szobát a centrumhoz közel. Cím a kiadóban. 10199

Csorogyzereket vállalok német községbe 10 éves gyermeknek Szubotican való elhelyezése ellenében. — Igénylők >Kölcsönösség- jeligen jelentkezhetnek. 9989

Kocsma, jóforgalmu, kiadó vagy bérebeadó Molon. Érdeklődni Szántó Sándor kocsmájában, Molon. 10229

Kétszobás udvari lakás melléképületekkel kiadó azonnali Aleksandrova ul. 11. 10238

Diáklányok elegáns uri házban teljes ellátást nyherhetek özvegy urnánél. Cím a kiadóban. 10266

Szeplős és mindennemű arctisztatlanság ellen a legjobban bevált szer a Kovács-féle nagyenyedi arckenőcs és borax-szappan. Kapható mindenütt. Főlerakat: Herczl-drogéria, Subotica. 3101

Berendezett iroda Aleksandrova ulicán 9. szám alatt kiadó. Érdeklődni Meteor-filmnél. 9950

Palićon villa egész évre kiadó. Érdeklődni Kosić borbélyüzletben, Palić. 10142

Feles haszonbérletre keresek 20-30 láncc tanyás birtokot. Szalma István, Albanska ul. 8. 10074

Üzlethelyiség és kocsmahelyiség kiadó és azonnal átvehető. Jelacsik István, Palić ut 145. 10161

Butorozott szoba, irodának igen alkalmas, kiadó. Kraljica Aleksandra ul. 9. emelet. 10162

Apróhirdetések Szubotican az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Pašićeva ulicán a Rádió-Reklam irodájában, Universitási könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruházletében, Gyümölcspiac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Bečke-teleken ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

Augusztus 30-ikán, pénteken, a Noviszadról érkezett személyvonat harmadosztályu fuikéjében egy női tavaszi kabát maradt. Azt, aki a kabátot elvesztette, a kabát megtalálójáról felvilágosítást kaphat a szerkesztőségben. 9989

Modern 5-6 szobás lakás, fürdőszobával, kizárólag a belterületen bére keresetnek. Radio Reklam. 10055